

Παρέμβαση

Εφημερίδα της Εναλλακτικής Παρέμβασης Δικηγόρων Αθήνας • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2005 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 10

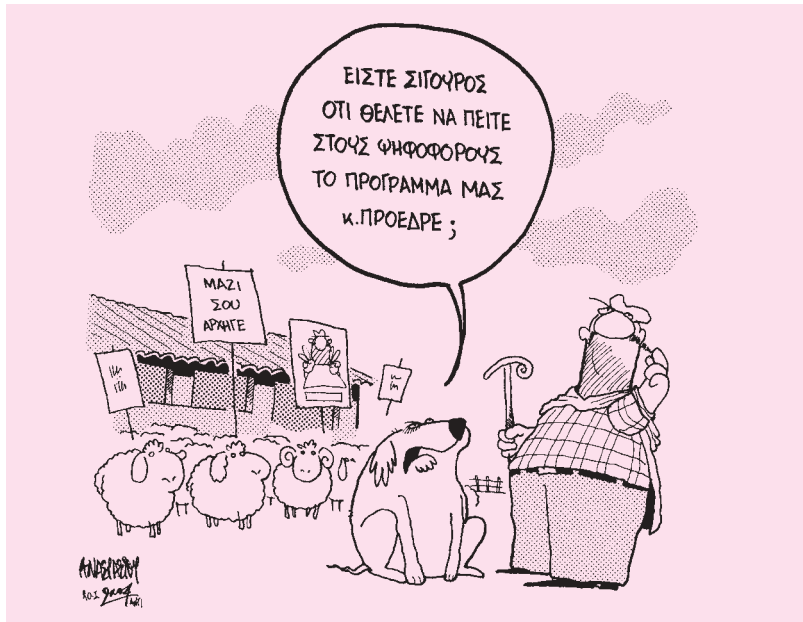
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2005:

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΝΑΙ ΣΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Στο αποκρουστικό σκηνικό των αποκαλύψεων σχετικά με «δικαστές τεταμένης παλάμης» ξεκινά η προεκλογική περίοδος για τον ΔΣΑ. Οι κυρίαρχες συνδικαλιστικές παρατάξεις σίγουρα θα χαιρόνται καθώς μέσα στην απόλυτη απουσία συνδικαλιστικού προγραμματικού λόγου τους βρέθηκε επιτέλους θέμα συζήτησης, όχι για να πούν τίποτα σημαντικό, αλλά έτσι για να σπάει η σιωπή.

Κατά τα λοιπά, η κατάθεση των υποψηφιοτήτων στις 31.1.2005, παρά το έντονο παρασκήνιο που και αυτή τη φορά προηγήθηκε δεν επεφύλαξε τελικά κάποια έκπληξη, εκτός από την **έντονη πίεση** που ασκήθηκε με διάφορους τρόπους από τους δύο μεγάλους συνδυασμούς στους μικρότερους του ίδιου χώρου, και η οποία καταγράφεται στις «**αποσκρτήσεις**» υποψηφίων που μετεπήδησαν στα αντίστοιχα ψηφοδέλτια.

Πληθωρισμός υποψηφιοτήτων και πάλι καθώς 8 πλήρεις συνδυασμοί, 3 συνδυασμοί χωρίς υποψήφιο πρόεδρο και 2 υποψήφιοι πρόεδροι χωρίς συνδυασμό διεκδικούν ψήφο στις εκλογές του Δ.Σ.Α, οι οποίες θα γίνουν την τελευταία Κυ-

ριακή του Φεβρουαρίου (σύμφωνα με τον κώδικα περί δικηγόρων), δηλαδή στις **27.2.2005** καθώς και την επόμενη εργάσιμη ημέρα Δευτέρα **28.2.2005**.

Ο σημερινός πρόεδρος κ. Δημήτρης Παξινός, αφάνταστα τυχερός καθώς την τριετία που πέρασε, παρά τη σταθερή χειροτέρευση και απαξίωση της δικηγορίας, δεν άνοιξε κάποιο μεγάλο συνδικαλιστικό μέτωπο, αλλά έκλεισαν τα μέτωπα του ν.

2915/2001 και το χρέος του Δημοσίου προς το Ταμείο Νομικών, (και τα δύο βέβαια για να μην ξεχνιόμαστε χάρις στην αποχή και γενικά στους πολύχρονους αγώνες του σώματος), προβάλλει ως φαβορί για να επανεκλεγεί, αφού η όποια δυσανεξία του σώματος δεν φαίνεται να καρπώνεται από οποιονδήποτε επίδοξο αντίπαλό του. Στο εσωτερικό του μέτωπο κατόρθωσε να μην έχει ακροδεξιό αντίπαλο (ο κ. Τσού-

γκος δεν τον απειλεί σοβαρά), καθώς η αυθεντική ακροδεξιά φιλοξενείται στο δικό του ψηφοδέλτιο, να ξεφορτωθεί τον συνδυασμό Βαχαβιόλου, που δεν συμμετέχει πλέον και να αποσπάσει φερέλιδες υποψηφίους από τον συνδυασμό Χατζημιχάλη. Εξ άλλου παρότι δεν έχει το χρίσμα της Ν.Δ. (τα κόμματα έχουν προ πολλού παύσει να εκτίθενται τυπικά στους μαζικούς χώρους και αποφεύγουν τη χριστοδοτήση), έχει την πολιτική της προίκα, η οποία ακόμη δεν έχει αναλωθεί.

Με μεθόδους Γιώργου Παπανδρέου ο έτερος «ανεξάρτητος» υποψήφιος Δημήτρης Βερβεσός αναδείχθηκε υποψήφιος πρόεδρος και αφού μέχρι το τέλος αντιμετώπισε την αγωνία της καθόδου υπολογισμών ανάρτικων ψηφοδελτίων, ευτύχησε τελικά να δει στην αρένα μόνο τους ανώδυνους κ.κ. Αναλυτή και Γαλετσέλη να μετριάζουν ελάχιστα την κυριαρχία του στον πασοκικό χώρο. Και μάλιστα κατάφερε και αυτός να αποσπάσει στον συνδυασμό του υποψηφίους που την προηγούμενη φορά είχαν πολιτευθεί με τους κ.κ. Γαλετσέλη, Ρουπακιάκη και τους «Δικηγόρους σε κίνηση». Μέλημά του τώρα να αποφύγει την εκλογική τύχη του Γ. Παπανδρέου και να καταγράψει ποσοστό, το

οποίο θα τον εγγράψει από τώρα υποψήφιο για το 2008.

Διάδοχος του Ρουπακιάκη ο Θόδωρος Σχινάς, που χωρίς την Φρόσω Κιάου που αποσύρθηκε, και τον Δημήτρη Φίλη που συγκρότησε άλλο συνδυασμό χωρίς υποψήφιο πρόεδρο ανακαλύπτοντας όπως διακήρυξε και αυτός τα κακά του προεδροκεντρικού συνδικαλισμού, (τον οποίο με απόλυτη συνέπεια και χωρίς καμιά αυτοκριτική υπηρέτησε επί χρόνια υπό τον κ. Ρουπακιάκη) θα προσπαθήσει υπερβαίνοντας τα όρια του Συνασπισμού να κρατήσει ότι μπορεί από τη δύναμη της παλαιάς κραταιάς παρατάξης του.

Τις προεδρικές υποψηφιότητες ως υποψήφιοι πρόεδροι χωρίς συνδυασμό συμπληρώνουν οι κ.κ. Δ. Συρμπόπουλος και Απ. Ηλιάς.

Όλοι αυτοί επιθυμούν όχι να αντιπολιτευθούν, αλλά να διαχειρισθούν την ίδια πολιτική που μαζί με τον κ. Παξινό όλη την τριετία στήριξαν, με ελάχιστες και δευτερεύουσες παραλλαγές. **Χωρίς όραμα, χωρίς προοπτική, χωρίς άποψη για τα μεγάλα ζητήματα της δικηγορίας.** Η απουσία τους από τα μεγάλα ζητήμα-

Συνέχεια στη σελίδα 3

Ο Απολογισμός μας

Δεν μιλάμε μόνο με το πρόγραμμά μας. Μιλάμε και με τα πεπραγμένα μας. Ο απολογισμός μας, καθώς και πληθώρα κειμένων, αναλύσεων, εισηγήσεων και δημοσιευμάτων που διατίθενται από τα μέλη μας, μαρτυρούν αδιάψευστα ότι η δραστηριότητά μας δεν εξαντλείται στις εκλογές. Στη διάρκεια της τριετίας, με την εφημερίδα, με ανακοινώσεις και με εκδηλώσεις, όσο μας επέτρεπαν οι δυνατότητές μας, προσπαθήσαμε να ενημερώνουμε το σώμα για τις δραστηριότητές μας.

Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ λοιπόν, την περασμένη τριετία (με χρονική σειρά) μεταξύ άλλων:

- **Δημοσιοποίησε** το ύψος και την προέλευση των **εκλογικών της δαπανών**, έφερε το θέμα στο ΔΣ και ζήτησε το ίδιο από τις άλλες παρατάξεις και υποψηφίους, όπως και τις προηγούμενες φορές είχε κάνει, **χωρίς ανταπόκριση**.
- **Συμμετείχε** στις **κινητοποιήσεις** διαμαρτυρίας για την **ισραηλινή εισβολή** στα Παλαιστινιακά εδάφη, τους βομβαρδισμούς και τις σφαγές των αμάχων. Μέλη της (Αντωνία Λεγάκη, Βασίλης Παπαστεργίου, Γιάννης Ραχιώτης κ.α.) μετείχαν σε αντιπροσωπείες κοινωνικών και συνδικαλιστικών φορέων που επισκέφτηκαν τη Φαλούτζα, τη Γάζα και τη Ραμάλα για να εκφράσουν τη συμπαραστασή τους.

- **Συμμετείχε** στις **μαζικές λαϊκές διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο του Ιρακ** και στις διαδηλώσεις ενάντια στη σύνοδο Κορυφής της ΕΕ τον Ιούνιο 2003. Μαζί με συναδέλφους από τη Θεσσαλονίκη συγκροτήσαμε ομάδες νομικής προστασίας των διαδηλωτών
- **Συμμετείχε** στην **επιτροπή καθημερινών προβλημάτων** με αντικείμενο τη διευθέτηση του ωραρίου και των αιθουσών εκδίκασης των υποθέσεων μετά την εφαρμογή του ν. 2915/2001, με στόχο και αποτέλεσμα την κατάργηση των απογευματινών συνεδριάσεων.
- **Πήρε την πρωτοβουλία** και οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία μαζί με άλλες παρατάξεις στις 12/7/2002 την πρώτη συνέντευξη τύπου – εκδήλωση **ενάντια στην τρομοκρατία και την αποκάλυπτη παραβίαση των δικαιωμάτων που ξέσπασε** μετά την έκρηξη στον Πειραιά. Κατήγγειλε τα παραπάνω με ανακοινώσεις, προκήρυξη και συμμετοχή σε συλλογικές διαμαρτυρίες. Κάλεσε τον ΔΣΑ επανειλημμένα να θέσει σε συζήτηση το θέμα και να κινητοποιηθεί, χωρίς επιτυχία.
- **Αντιπαρατέθηκε** στην «**Επιτροπή Δεοντολογίας**» την οποία συνέστησε το ΔΣ του ΔΣΑ το φθινόπωρο 2002 για να μετακυλίσει το βάρος της λήψης θέσης από το ΔΣ σε αυτήν επ' ονόματι του ΔΣΑ, για τις τότε κορυφαίες παραβιάσεις δικαιωμάτων στα πλαίσια της επιχείρησης τρομοκρατίας, τις οποίες η επιτροπή αυτή στήριζε.

- **Συνέβαλε** στη δημιουργία της «**Επιτροπής Συνταγματικών Δικαιωμάτων μελών του ΔΣΑ**», η οποία δραστηριοποιήθηκε σε όλο το επόμενο χρονικό διάστημα με ανακοινώσεις, επίκαιρες παρεμβάσεις σε ζητήματα παραβιάσεων δικαιωμάτων κορυφαίου ενδιαφέροντος (ειδικές συνθήκες κράτησης, 7 διαδηλωτές Θεσσαλονίκης, Ολυμπιάδα και δικαιώματα, κάμερες στους δρόμους, δίκες ΕΛΑ και 17Ν, σύμβαση έκδοσης ΕΕ – ΗΠΑ, θέσπιση νέου τρομονόμου και ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, δίκες για έκδοση Ταϊλάν, περίπτωση Γ. Μοναστηριώτη) και διοργάνωσε μεγάλης επιτυχίας εκδηλώσεις στον ΔΣΑ με συμμετοχή κορυφαίων νομικών όπως τον Δεκέμβριο 2001 με θέμα «**Ασφάλεια του κράτους και ανασφάλεια του δικαίου**» και το διήμερο με θέμα «**Ασφάλεια και Ελευθερία στην Εποχή της Αντιτρομοκρατικής Εκστρατείας**» στις 23 και 24/6/2004.
- **Συμμετείχε** σε διάφορες **επιτροπές του ΔΣ**, όπως αυτή για την επεξεργασία του νομοσχεδίου περί οπλοφορίας των αστυνομικών (ήδη ν. 3169/2003), επεξεργασίας θέσεων για το ασφαλιστικό, για το σωφρονιστικό σύστημα, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της θέσης του συλλόγου για αυτά, ενώ εκπροσώπησε τον ΔΣΑ στη επιτροπή του άρθρου 5 του ΠΔ 358/197 για την εκδίκαση ενστάσεων των αλλοδαπών.
- **Κατήγγειλε** και αντιπάλεψε σθεναρά κάθε αντιδημοκρατικό νόμο, όπως οι **τρο-**

- μονόμοι**, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, οι έκτακτοι νόμοι για τις πολιτικές δίκες (3090/2002), κάθε νόμος με τον οποίο περιορίζονταν η καταργούνταν δικαιώματα π.χ. 3160/2003 κλπ, καλώντας το ΔΣ του ΔΣΑ να εναντιωθεί.
- **Συμμετείχε** στην επιτροπές φορέων ενάντια στις πολυποικίλλες παραβιάσεις δικαιωμάτων εν όψει των **Ολυμπιακών αγώνων** του 2004.
- **Συμμετείχε** στις επιτροπές φορέων ενάντια στους **δασοκτόνους νόμους** και την ιδιωτικοποίηση της δημόσιας γης.
- **Συνέβαλε** στην **απόφαση του ΔΣ του ΔΣΑ** για τον ορισμό **κατωτάτων ορίων αποδοχών των δικηγόρων συνεργατών** και ασκουμένων (700 και 450 ΕΥΡΩ αντίστοιχα), άσχετα αν και αυτή η απόφαση αφέθηκε στην τύχη της από τους αρμόδιους.
- **Εξέφρασε** με πολλούς τρόπους την έμπρακτη συμπαράστασή της σε σειρά πολιτικών κρατουμένων, διαδηλωτών, «**συνήθων υπόπτων**» (π.χ. Λεσπέρουλου) κ.λπ.
- **Πρωτοστάτησε** σε όλες τις **γενικές συνελεύσεις** που επακολούθησαν και τις νικηφόρες κινητοποιήσεις ενάντια στην υπεξάιρηση των οφειλομένων στο ΤΝ από το Δημόσιο.
- **Συμπαράσταθηκε** στον σύλλογο υπαλλήλων προσωπικού του ΔΣΑ και τις κινητοποιήσεις του για τα δίκαια αιτήματά του.

Σ' αυτό το τεύχος	
σελίδα 2	Η επέλαση κατά των ελευθεριών Άβανο οι φυλακές για τον ΔΣΑ
σελίδα 3	Ασφαλιστικό: ο αγώνας τώρα αρχίζει
σελίδα 4	Χρηματισμός και επίορκοι: μήπως οι «εξαιρέσεις» χτίζουν τον «κανόνα»;
σελίδα 5	Δικηγόροι – συνεργάτες: αξίζουμε περισσότερα
σελίδα 6	Τι σημαίνει να είναι κανείς μετανάστης στη σύγχρονη Ελλάδα
σελίδα 7	Ευρωσύνταγμα: μια σύμβαση σε βάρος μας Γ. Μοναστηριώτης

Η επέλαση κατά των ελευθεριών

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2002-2005), οι διαδοχικές κυβερνήσεις Σημίτη και Καραμανλή συναγωνίσθηκαν η μία την άλλη σ'έναν αγώνα δρόμου για τη συρρίκνωση των πολιτικών ελευθεριών στη χώρα μας.

Η πολιτική αυτή της αυταρχοποίησης του θεσμικού πλαισίου αλλά και της υλικής πρακτικής των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους αποτελεί σε σημαντικό βαθμό συνέχεια των τεκταινομένων στη δεκαετία του 1990. Φτάνει να θυμηθεί κανείς τα μαζικά μαθητοδικεία και αγροτοδικεία του 1996-2000, την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου του 1999 για τις καταλήψεις σχολείων και το χτύπημα των φοιτητικών διαδηλώσεων το 1999 και το 2001, της διαδήλωσης κατά του Κλίντον τον 11.1999, κλπ.. Καθώς επίσης, τις «σκουπες» κατά των μεταναστών και την ανοχή σε ακροδεξιές ομάδες και πρακτικές (του τύπου «Χρυσή Αυγή» κλπ).

Σε κάθε περίπτωση όμως, τα πρόσφατα μέτρα, ιδίως τα «αντιτρομοκρατικά», έχουν πάνω τους πιο έντονη τη σφραγίδα της «διεθνοποίησης της πολιτικής καταστολής». Η διεθνής συγκυρία μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001 έχει ανοίξει τους ασκούς του αιόλου προς την κατεύθυνση μιας θωρακισμένης κοινοβουλευτικής συναίνεσης ή ακριβέστερα ενός φιλελεύθερου ολοκληρωτισμού. Μιας διαρκούς «διεθνούς κατάστασης ανάγκης», σε κάθε περίπτωση. Βεβαίως, στην εποχή μας, οι μεταλλαγές αυτές διαδραματίζονται όχι με τον δραματικό και ακραίο τρόπο της δεκαετίας του 1930 αλλά μέσα από την επίφαση της δήθεν συνέχειας των κοινοβουλευτικών θεσμών – παρά το ότι οι δεσμοί αντιπροσωπείας πιά είναι ασημένιοι παρά ποτέ όσον αφορά τις λαϊκές τάξεις.

Στο πλαίσιο του ΟΗΕ είχαμε την «Σύμβαση του Παλέρμο» (2000). Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας του Μαΐου 2002 ήταν η κατευθυντήρια γραμμή για την εφαρμογή της «διευρυμένης αντιτρομοκρατίας» στα κράτη-μέλη της ΕΕ

1. Αντιτρομοκρατικά μέτρα

Στο πεδίο της «αντιτρομοκρατίας», η λεγόμενη «εξάρθρωση της 17Ν και του ΕΛΑ» αποτέλεσε την πιλοτική υλοποίηση του αντιτρομοκρατικού νόμου 2928/2001. Σε συνδυασμό και με την ad hoc εισαγωγή και ψήφιση του ν. 3090/2002 αναδύθηκε ένα νέο παρασυνταγματικό πλέγμα πλήρους και βαθιάς διάβρωσης του νομικού φιλε-

λευθερισμού. Η ίδια η πρακτική της σύλληψης και προανάκρισης των φερομένων ως μελών της «17 Νοέμβρη» (καταγγελίες για βασανιστήρια στον «Ευαγγελισμό», μαρτυροποίηση κατηγορουμένων κ.λπ.), η εισαγωγή της κατάργησης των ορκωτών δικαστηρίων για μέγιστο φάσμα αδικημάτων αλλά και του μείζονος πλέον ελέγχου των συνθέσεων στις δίκες για τις «εγκληματικές οργανώσεις» βάσει του ν. 3090/2002, η ίδια η παρομιώδης αοριστία του βασικού αδικήματος της «εγκληματικής οργάνωσης» οδήγησαν σε **πολιτικές δίκες**, οι οποίες κάθε άλλο υπήρξαν παρά «δικαίες» – όσο η έννοια αυτή είναι πάντως συμβατή με την ταξική φύση της καπιταλιστικής Δικαιοσύνης.

Επιβεβαιώθηκαν έτσι οι αιτιάσεις κατά της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας ότι παραβιάζει α) την αρχή της νομιμότητας των ποινών (7 παρ. 1 Σ) β) την ισότητα πολιτικής έκφρασης και συμμετοχής σε βάρος των ριζοσπαστικών αριστερών ιδεών και κοινωνικοπολιτικών πρακτικών (4 παρ. 1,5 παρ. 1 και 29 παρ. 1 Σ) και γ) την αποτελεσματική δικαστική προστασία και ακρόαση κατά το άρθρο 20 παρ. 1Σ και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και γενικά οδηγεί σε συρρίκνωση του κράτους δικαίου. Η έκβαση των πρωτόδικων δικών περί την «τρομοκρατία» ανέδειξε νέου τύπου κατασκευές νομοποιητικές της εκτελεστικής εξουσίας όπως η «**διευρυμένη ηθική αυτοουργία**» (περίπτωση Αλ. Γιωτόπουλου), η άνευ αποδείξεων «**συλλογική ευθύνη**» στη δίκη του ΕΛΑ, η υιοθέτηση πολιτικών εκτιμήσεων της Αστυνομίας (π.χ. ιστορία των

ενόπλων οργανώσεων, γραμμένη από «αναλυτές») και η **μετάθεση** ουσιαστικά του **βάρους απόδειξης** από την κατηγορούσα αρχή στον κατηγορούμενο.

Αλλά και το ζήτημα των **ειδικών συνθηκών κράτησης** των υποδίκων αρχικά και στη συνέχεια καταδίκων κατηγορουμένων ως μελών των «τρομοκρατικών οργανώσεων», σε πλήρη ασυμβατότητα με τον Σωφρονιστικό Κώδικα και το Σύνταγμα, όπως ιδίως η μορφή της οιοει απομόνωσης και τα ειδικά μέτρα ασφαλείας, θέτουν στην ημερήσια διάταξη ένα ζήτημα πλεονάζουσας καταστολής και απόπειρας φυσικής εξουδετέρωσης των πολιτικών κρατούμενων.

Επίσης, η νομιμοποίηση του παραβασιόγνου κλίματος και η λογική να «**λυθούν τα χέρια της αστυνομίας**» οδηγεί πια σε «μικρά» καθημερινά Άμπου-Γκράμπ, όπως τα βασανιστήρια κατά Αφγανών μεταναστών στο Αστυνομικό Τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα τον 12.2004. Σχετικός και ο πρόσφατος νόμος για την οπλοφορία των αστυνομικών οργάνων.

Η ψήφιση του β' αντιτρομοκρατικού νόμου (ν. 3251/2004) το καλοκαίρι του 2004 με πρωτοβουλία της νέας κυβέρνησης οδήγησε σε μία πρωτεύουσα επέκταση της έννοιας της «τρομοκρατίας» αφού τώρα και αυτή ακόμη η μη νόμιμη απεργιακή δράση στην δημόσια ωφέλεια ή και η απειλή ακόμη της τέλεσης τρομοκρατικών πράξεων θα διώκονται ως «τρομοκρατικές πράξεις» (κύρωση του παραπάνω Ευρωπαϊκού Πλαισίου). Εκτός αυτού δε, η αρμοδιότητα των Ορκωτών Δι-

καστηρίων για τα κακουργήματα και πολιτικά αδικήματα (97 παρ. 1 Σ), μετά και τον νέο νόμο, βάνει εξαφανιζόμενη. Είναι ακόμη σημαντικό ότι η επέκταση της «τρομοκρατίας» επιτρέπει και την επέκταση επί υπόπτων ή κατηγορουμένων των «νέων ανακριτικών μέσων» (υποκλοπές, ανακριτική διείσδυση κλπ), τα οποία τραυματίζουν βαθιά την ιδιωτική σφαίρα και το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα («privacy»). Ενώ με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ανατρέπεται άρδην το ισχύον σύστημα έκδοσης, αφού αυτή προβλέπεται και χωρίς προηγούμενη καταδίκη, ενώ περιορίζονται οι αρχές του διπτού αξιόποινου, της παραγραφής, της ειδικότητας και δεν προβλέπεται ανώτατο όριο προφυλάκισης έως τη δίκη του υπόπτου.

Η λογική επιτάχυνσης της ποινικής δίκης (ν. 3160/2003 και επόμενοι) συμπορεύεται και αυτή συχνά με την **τάση περιορισμού των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου** – η οποία βεβαίως δεν αφορά μόνο το πολιτικό αλλά και το κοινό ποινικό δίκαιο.

2. Η εγκαθίδρυση του πανοπτικού κράτους

Η τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων το καλοκαίρι του 2004 ήταν η «χρυσή ευκαιρία» για την προώθηση μέτρων παρακολούθησης της πόλης αλλά και των ιδιωτικών χώρων (κάμερες, Ζέππελιν στη διάρκεια καλοκαιριού κ.λπ.). Επικαλούμενη άλλοτε κυκλοφοριακές ανάγκες και άλλοτε το «ανερχόμενο» (θεωρητικά ανύπαρκτο) «δικαίωμα στην ασφάλεια», η εκτελεστική εξουσία νομιμοποιεί στην κοινή συνείδηση την νυχθημερόν παρακολούθηση δημόσιων και ιδιωτικών χώρων, την «κρατικοποίηση» και το φακέλωμα της καθημερινής ζωής. Θεσμοί, όπως η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, λειτουργούν (δυστυχώς) ως το νομιμοποιητικό άλλοθι της «έκτακτης ανάγκης» παρά την ανασχέτου.

Το χτύπημα αυτό της ιδιωτικότητας θα ήταν παραπλανητικό να κατανοηθεί απλώς ως μία διαρκής αντιπαλότητα του ανιστορικού Κράτους – Λεβιάθαν με το Άτομο. Το νεοφιλελεύθερο αστικό κράτος προσβάλλει τα δικαιώματα της τεράστιας πλειοψηφίας με σκοπό να προλάβει και αποτρέψει όμως την συλλογική δράση και αμφισβήτηση των προνομίων συγκεκριμένων ατόμων: των μελών της κυρίαρχης τάξης, αυτών που ορίζουν τα προνόμια τους ως τα μοναδικά διαμφισβήτητα «δικαιώματα». Εξ ου και η εξαγγελία, ακόμη, της αναστολής ουσιαστικά των συλλογικών δικαιωμάτων, όπως ιδίως η δημόσια συνάντηση και η μόνιμη δικαστική «εξάρθρωση» του απεργιακού δικαιώματος.

Άβατο οι φυλακές για τον ΔΣΑ

Επίσκεψη στον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Παπαληγούρα πραγματοποίησε η επιτροπή του ΔΣΑ για το σωφρονιστικό σύστημα στις 29.11.2004, στην οποία μετέχει και ο εκπρόσωπος της Εναλλακτικής Παρέμβασης Κώστας Παπαδάκης. Είναι χαρακτηριστικό ότι η επιτροπή αυτή είχε παύσει να λειτουργεί από το 2002, για να αποφύγει την τοποθέτηση σχετικά με το παράνομο ειδικό καθεστώς κράτησης και τις συνεχείς παραβιάσεις δικαιωμάτων στον Κορυδαλλό την περίοδο της τρομοουστερίας και επαναλειτούργησε λίγους μήνες πριν τις εκλογές για ευνόητους λόγους. Η επίσκεψη αφορούσε το σύνολο των προβλημάτων στις φυλακές. Όπως ήταν αναμενόμενο, ο ΔΣΑ έπνιξε στο δελτίο τύπου που εξέδωσε την αρνητική στάση του Υπουργού στα περισσότερα ζητήματα, ακόμη και στο αίτημα επίσκεψης των φυλακών από αντιπροσωπεία του ΔΣΑ και προσπάθησε να ωραιοποιήσει τη στάση του. Παραθέτουμε το δελτίο τύπου που εξέδωσε για το θέμα ο Κώστας Παπαδάκης:

Συμπληρωματικά με το από 30.11.2004 δελτίο τύπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, το οποίο αναφέρεται στην επίσκεψη που πραγματοποίησε η Επιτροπή για το Σωφρονιστικό Σύστημα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών με τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιο Παπαληγούρα στις 29 Νοεμβρίου 2004 και για τη πληρότητα της ενημέρωσης θέτω υπόψη σας τα ακόλουθα θέματα τα οποία τέθηκαν προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης και τη τοποθέτησή του επί αυτών.

1. Το θέμα της φημολογούμενης χρηματοδότησης για ανέγερση φυλακών στην Αλβανία με σκοπό τη στέγαση Αλβανών καταδίκων και τη μεταφορά τους από Ελληνικές φυλακές, θέμα το οποίο ο κ. Υπουργός επιβεβαίωσε.

Σε ερώτημα που έγινε σχετικά με το εάν το Υπουργείο προτίθεται να λάβει μέριμνα για το σεβασμό των δικαιωμάτων των κρατούμενων που θα μεταφερθούν στις φυλακές αυτές και τα οποία απορρέουν από την ΕΣΔΑ, τις διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γενικά τη

διαφύλαξη του νομικού πολιτισμού του καθεστώτος κράτησής τους στην Ελλάδα ο κ. Υπουργός διαβεβαίωσε ότι δεν πρόκειται να γίνουν μεταγωγές Αλβανών κρατούμενων χωρίς τη θέλησή τους και ότι μελετάται ο τρόπος διασφάλισης των παραπάνω δικαιωμάτων τους.

2. Το θέμα της αποσυμφόρησης των φυλακών ιδίως από τον υπερπληθυσμό που αποτελείται από κρατούμενους για μικρά αδικήματα εξ αιτίας αδυναμίας τους για μετατροπή των ποινών τους (το 9,6% του συνολικού πληθυσμού των Ελληνικών φυλακών). Ο κ. Υπουργός υποσχέθηκε ότι με το υπό διαμόρφωση νομοσχέδιο για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης θα αντιμετωπιστούν κρατούμενοι για πλημμελήματα που αδυνατούν να εξαγοράσουν τις ποινές τους.

3. Στο ίδιο θέμα αλλά και σε συνδυασμό με την μειωμένη χωρητικότητα των αγροτικών φυλακών σε σχέση με τις άλλες ο κ. Υπουργός υποσχέθηκε ότι θα ληφθεί μέριμνα για ενίσχυση του πληθυ-

σμού των αγροτικών φυλακών με μεταγωγές από κλειστές φυλακές.

4. Το θέμα των συνθηκών του επισκεπτηρίου συνηγόρων, την κατάργηση του υαλόφρακτου και τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας ιδίως όταν πρόκειται για συνεργασία επί εγγράφων, πράγμα το οποίο ο κ. Υπουργός αρνήθηκε κατηγορηματικά επικαλούμενος λόγους ασφαλείας και την αποφυγή διακίνησης απαγορευμένων ειδών από δικηγόρους σε κρατούμενους.

5. Αίτημα επίσκεψης της Επιτροπής για το Σωφρονιστικό Σύστημα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών στις φυλακές Κορυδαλλού προκειμένου να έχουν άμεση γνώση των συνθηκών κράτησης όλων των κρατούμενων, αίτημα στο οποίο ο κ. Υπουργός αρνήθηκε κατηγορηματικά να συναινέσει, πράγμα πρωτοφανές, με την αιτιολογία ότι παρόμοια θέση έχει και για αιτήματα άλλων φορέων (Συνήγορος του Πολίτη, ΕΙΝΑΠ, Διεθνής Αμνηστία κ.λπ.).

6. Αίτημα να συμπεριληφθεί εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών στο Συμβούλιο των Φυλακών και στο Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο Φυλακών με σχετικές τροποποιήσεις του Σωφρονιστικού Κώδικα σε επικείμενο νομοσχέδιο προκειμένου να υπάρχει κοινός έλεγχος μέσω της θεσμικής εκπροσώπησης του πλέον αρμόδιου για την τήρηση των δικαιωμάτων φορέα, το οποίο επίσης ο Υπουργός επίσης αρνήθηκε κατηγορηματικά.

7. Το θέμα της διατήρησης ή κατάργησης του ειδικού καθεστώτος κράτησης (κρατούμενοι για υποθέσεις 17Ν – ΕΛΑ) ως προς το οποίο ο κ. Υπουργός διευκρίνισε ότι δεν προτίθεται να προβεί σε καμία περαιτέρω μεταβολή ενώ ήταν αντίθετος με το χαρακτηρισμό του ειδικού καθεστώτος κράτησης.

Αθήνα, 1.12.2004
Το μέλος της Επιτροπής
Κώστας Παπαδάκης

Ασφαλιστικό: ο αγώνας τώρα αρχίζει

Η αναγνώριση της οφειλής του Δημοσίου προς το Ταμείο Νομικών από τη φορολογία μεταβιβάσεως ακινήτων αποτελεί αναμφισβήτητη κατάκτηση των κινητοποιήσεων μας το 2003.

Πλην όμως τα προβλήματα του ασφαλιστικού των δικηγόρων δεν ήρθαν. Είναι γνωστό ότι μετά από απόφαση του ΔΕΚ καταργήθηκαν οι καταβολές υπέρ του Ταμείου Νομικών από συστάσεις και άλλες συμβολαιογραφικές πράξεις επί ΑΕ και ΕΠΕ (απόφραση εσόδων ύψους 250.000.000 δρχ.) και ότι ανοίγει ο δρόμος για την κατάργηση παρόμοιων εισφορών επί συμβολαιογραφικών πράξεων και ιδίως του αναλογικού ποσοστού 1/3 επί της αξίας του αντικειμένου των συμβολαιογραφικών εσόδων (εσόδων ύψους τουλάχιστον 30.000.000 €).

Κυρίως όμως με τις προβλεπόμενες αλλαγές στη φορολογία των ακινήτων (επιβολή ΦΠΑ στις νεόδμητες οικοδομές, μείωση της φορολογίας επί των μεταβιβάσεων παλαιών ακινήτων) οδηγούμαστε με γοργά βήματα στον κίνδυνο κατάργησης του ποσοστού 10% που δικαιούται το Ταμείο Νομικών από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και αποτελεί έναν από τους βασικότερους πόρους του Ταμείου. Κατάργηση του πόρου αυτού χωρίς αναπλήρωσή του υπονομεύει τη βιωσιμότητα του Ταμείου και προδιαθέτει για σημαντικές αυξήσεις των καταβαλλόμενων εισφορών από τους ίδιους τους ασφαλισμένους (δηλαδή εμάς)

Η άρνηση του ΔΣ να προβάλλει ως μέτρο για την αναπλήρωση των καταργούμενων πόρων την επιβολή γραμματίου προεπίσπραξης στις ιδιωτικές συμβάσεις μεγάλου αντικειμένου, παρά το ότι αυτή ήταν η απόφαση της Γενικής μας Συνέλευσης, υπονομεύει την επιτυχία των κινητοποιήσεών μας, καθώς η αναγνώριση της οφειλής του Δημοσίου για το παρελθόν δεν εξασφαλίζει και τη μελλοντική διατήρηση των πόρων του Ταμείου. Και βέβαια το ΔΣ αρνείται να προβάλλει αυτό το μέτρο διότι έτσι θα επιβαρυνθούν με πρόσθετες εισφορές προς τα Ταμεία (Νομικών, Προνοίας και Συνεργασίας), αλλά και το ΔΣΑ, οι μεγαλοδικηγόροι και οι δικηγορικές εταιρείες που ασχολούνται με την κατάρτιση ιδιωτικών συμβάσεων μεγάλου αντικειμένου (και μέσω αυτών οι μεγάλοι πελάτες τους) και όχι μόνο οι δικηγόροι της δικαστηριακής πρακτικής. Πλην όμως με αυτό τον τρόπο (για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των ολίγων – που κατευθύνουν όμως και ψήφους) έρχεται σε σύγκρουση με το συμφέρον της μεγάλης πλειοψηφίας των μαχόμενων δικηγόρων και των εμμίσθων συνεργατών που δεν έχουν άλλο τρόπο να εξασφαλίσουν τη σύνταξή

τους πέρα από τα Δημόσια Ταμεία.

Σε σύγκρουση με το συμφέρον της μεγάλης πλειοψηφίας των δικηγόρων έρχεται και η διατήρηση του τρόπου καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα χρόνια δικηγορίας (και μάλιστα με περιορισμένο αριθμό κλημάκων) και όχι με βάση την εισφοροδοτική ικανότητα.

Βέβαια το πρόβλημα του Ταμείου Νομικών δεν είναι μόνο πρόβλημα πόρων: είναι και πρόβλημα διαχείρισης και πρόβλημα παροχών. Με τον αντισφαλιστικό νόμο Σιούφα οι δικηγόροι που ασφαλίστηκαν μετά την 1/1/1993 θα πάρουν κυριολεκτικά συντάξεις πείνας (350 € με σημερινές τιμές) παρότι πληρώ-

νουν εισφορές που λίγο υπολείπονται από τις εισφορές των παλαιών ασφαλισμένων (οι οποίοι θα λάβουν σύνταξη 1.000 περίπου €). Η διάκριση αυτή πρέπει να καταργηθεί με κινητοποιήσεις των νέων δικηγόρων, όπως καταργήθηκε και η υποχρέωση όσων νέων δικηγόρων εργάζονται με πάγια αντιμισθία να καταβάλλουν αυτοί το σύνολο των ασφαλιστικών τους εισφορών - σε αντίθεση με τους παλαιούς ασφαλισμένους, οι οποίοι καταβάλλουν μόνο το 1/3 των εισφορών τους και τα 2/3 ο εργοδότης τους.

Πρέπει επίσης να καταργηθεί άμεσα ο θεσμός του κυβερνητικού επιτρόπου που στερεί το Ταμείο Νομικών και το ΚΕΑΔ από τη δυνατότητα να αυτοδιαχειρίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων από τους ίδιους τους ασφαλισμένους, αντί να χρησιμοποιούνται για τις διάφορες ανάγκες και τα παιχνίδια της εκάστοτε κυβερνητικής εξουσίας (όπως η δημιουργική λογιστική για την ένταξη στην ΓΕΝΕ ή η τόνωση του χρηματιστηρίου για την επανεκλογή Σημίτη).

Τέλος απαιτείται η αναδιάρθρωση των παροχών, τόσο του Ταμείου Νομικών (με εφαρμογή της νομοθετικής ρύθμισης για σύνταξη ίση με το 80% του μισθού του Εφέτη), όσο και του Ταμείου Προνοίας που κυρίως παρέχει στους ασφαλισμένους του μόνο λόγους για να τους ανεβαίνει η πίεση. Το Ταμείο Νομικών έχει μάλιστα φτάσει στο σημείο να επιβάλλει σε όσους καθυστερούν τις εισφορές τους να τις καταβάλλουν με προσαυξήσεις που

δεν υπολογίζονται επί της αξίας των εισφορών που ίσχυαν το έτος όπου όφειλαν να τις καταβάλουν, αλλά επί της αξίας των σημερινών ασφαλιστικών εισφορών, και έτσι καταλήγει στην αθλιότερη εκμετάλλευση με τα ίδια μέτρα και κριτήρια που χρησιμοποιούν οι κυβερνητικοί επίτροποι. Και δεν θυμόμαστε ποτέ τον ΔΣΑ ή τον εκπρόσωπο του προέδρου στο ΔΣ του ΤΝ να αντιδρούν και να καθούν το σώμα σε κινητοποίηση για αυτό το αίσχος.

Σήμερα, που το ασφαλιστικό ξαναοίγει υπό την πίεση των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων και της ΕΕ, απαιτείται παρά ποτέ ο ΔΣΑ να διαμορφώσει ένα πρόγραμμα δράσης για τη συστράτευση των ασθενέστερων στρωμάτων της δικηγορίας με τους εργαζόμενους και τα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα που πλήττονται από τις αντισφαλιστικές μεταρρυθμίσεις, αναδεικνύοντας όχι συντεχνιακές αντιλήψεις, αλλά μέτρα κοινωνικής αλληλεγγύης (όπως η επιβολή γραμματίου στις μεγάλες συμβάσεις και η μείωση της αξίας του για παραστάσεις που απευθύνονται σε ασθενέστερα στρώματα). Γιατί ας μην ξεχνάμε, οι δικηγόροι δεν είναι ένα ενιαίο συντεχνιακό σώμα. Τα συμφέροντα των ασθενέστερων στρωμάτων της δικηγορίας ταυτίζονται με τα συμφέροντα των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων.

Και βέβαια μια τέτοια κατεύθυνση δεν πρέπει να την περιμένουμε από τις κυρίαρχες συνδικαλιστικές παρατάξεις του ΔΣΑ...

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2005

Συνέχεια από την πρώτη σελίδα

τα της δικηγορίας (επέλαση ενάντια στα δικαιώματα, ασφαλιστικό, καθημερινά προβλήματα, κόστος δικηγορίας, δικηγόροι – συνεργάτες, κώδικας δικηγόρων) αλλά και η απουσία προγραμματικών διαφορών μεταξύ τους έχει φανεί όλη την τριετία που πέρασε και δεν διασκεδάζεται ούτε από πυροτεχνήματα, ούτε από αυτοσχεδιασμούς και προσωπικές αντιπαραθέσεις.

Το ΚΚΕ υποστηρίζει ως υποψήφιο πρόεδρο τον Μανώλη Κοκκινάκη, ενώ οι «Δικηγόροι σε κίνηση» συμμετέχουν, όπως και εμείς, με συνδυασμό χωρίς υποψήφιο πρόεδρο.

Όμως οι εκλογές από μόνες τους δεν είναι σε θέση να λύσουν τα προβλήματα. Την επόμενη ημέρα, όταν την πλημμυρίδα των υποψηφιοτήτων και του ψηφοθηρικού βομβαρδισμού διαδεχθεί η άμπωτις της παθητικοποίησης και της ανάθεσης, και μάλιστα με τους ίδιους συσχετισμούς δυνάμεων στο ΔΣ του ΔΣΑ, η δικηγορία θα βρίσκεται όπως και πριν αντιμέτωπη:

- Με την πολλαπλά επιχειρούμενη **θεσμική και κοινωνική της απαξίωση**, άμεσα ως αποτέλεσμα της έντασης του κρατικού και δικαστικού αυταρχισμού και έμμεσα ως αποτέλεσμα της καθημερινού περιορισμού των δικαιωμάτων και ελευθεριών τις οποίες έχουμε ταχθεί να υπερασπιζόμαστε, καθώς και την καλλιεργούμενη εικόνα του δικηγόρου ως αναγκαίου κακού σε δίκες και συναλλαγές.
- Με τη συνεχή **εκτόξευση του κόστους της μα-**

χόμενης δικηγορίας και των ασφαλιστικών εισφορών, τον κίνδυνο συρρίκνωσης των παροχών κοινωνικής ασφάλισης και τον εξανεμισμένο του μερισματος.

- Με την **άγρια εκμετάλλευση των εμμίσθων συνεργατών, ασκουμένων και νέων δικηγόρων** που δεν διασκεδάζεται από την κοροϊδία του «διανεμητικού λογαριασμού».
- Με την **καθημερινή της εξόντωση**, τις ατελείωτες μετακινήσεις στα απανταχού πλέον των Αθηνών δικαστήρια και υποθηκοφυλακεία, την εντατικοποίηση των ρυθμών εργασίας που εξαντλούν πιά τα χρονικά όρια της ημέρας.
- Με την άθλια προοπτική της **σύνταξης των 350 ΕΥΡΩ** μετά από 35 χρόνια και την μετριότητα των ασφαλιστικών παροχών την ώρα που οι **ετήσιες εισφορές** των μαχόμενων δικηγόρων στα ταμεία **πλησιάζουν τα 3.000 ΕΥΡΩ**.
- Και με τη **συνδικαλιστική της εγκατάλειψη**, καθώς ο καθένας μας βιώνει μόνος αυτήν την πραγματικότητα. Και δυστυχώς είναι πράγματι μόνος και ανυπεράσπιστος απέναντί της.

Τα προβλήματα αυτά είναι εκείνα που τοποθετούν τις πραγματικές διαχωριστικές γραμμές και στις εκλογές και όχι οι κομματικές (ή και παραγοντικές) αναμετρήσεις των υποψηφίων προέδρων. Δεν αναμετράται ο κ. Βερβεσσός με τον κ. Παξινό, τον κ. Σχινά, τον κ. Γαλετσέλη ή οποιονδήποτε άλλον. Αναμετράται από τη μία μεριά η συνολική αντίληψη και πρακτική για τη δικηγορία και την κοινωνία, την οποία όλες οι μεγάλες παρατάξεις του ΔΣΑ από κοινού υπηρετούν.

Όλες οι μεγάλες δικηγορικές παρατάξεις, και οι περισσότερες από τις υπόλοιπες έχουν, καταστήσει κύριο στόχο τους την πάταξη του λεγόμενου «δικηγορικού πληθωρισμού» και ζητούν τη μείωση των εισακτέων στη δικηγορία, εκφράζοντας με τον πλέον αποκάλυπτο τρόπο την λογική του κοινωνικού αποκλεισμού και ταυτόχρονα χαιδεύοντας τα αυτιά των δικηγόρων (και ψηφοφόρων) με απατηλές υποσχέσεις για την υπέρβαση της κρίσης.

Οραμά τους μία δικηγορία ελίτ, ακριβοπληρωμένη και με χρονόμετρα. Μία δικηγορία απρόσωπη, ανταγωνιστική, συντεχνιακή, «γιάπικη», «πλεοπτική», υποταγμένη, στις δυνάμεις της αγοράς και στην κρατική και ιδιωτική αυθαιρεσία. Και παράλληλα μια δικηγορία της υποκρισίας, της μαύρης εκμετάλλευσης ασκουμένων και εμμίσθων συνεργατών, της συγκάλυψης των κοινωνικών διαφορών στους κόλπους της.

Όμως η τριετία που πέρασε δεν ανέδειξε μόνο τη ζοφερή πλευρά της δικηγορίας. Ανέδειξε ένα διακριτό και πολύμορφο **ρεύμα μαχητικής αγωνιστικής δικηγορίας** που αντιστάθηκε στην τρομοκρατία και την επέλαση της νομοθετικής, δικαστικής και αστυνομικής αυθαιρεσίας ενάντια στα δικαιώματα των πολιτών, αναζήτησε μορφές συνδικαλιστικής έκφρασης των δικηγόρων συνεργατών, νέων και ασκουμένων, συμμετείχε στις ευρύτερες κινητοποιήσεις της περιόδου για το Ταμείο Νομικών και απέδειξε τελικά στο σώμα ότι **οι μόνοι χαμένοι αγώνες είναι αυτοί που δεν έγιναν**.

Οραμα δικό μας το «κρυμμένο» πρόσωπο της δικηγορίας που αγωνίζεται να αναδείξει την υπόστασή του. Η δικηγορία εκείνων που δεν είναι και δεν θέλουν να γίνουν «μεγαλοδικηγόροι», η **δικηγορία των δικαιωμάτων, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της συλλογικής αντιμετώπισης, της αντίστασης και της ριζοσπαστικής συνδικαλιστικής αντίληψης και πρακτικής**, της συνεργατικής προοπτικής, που αγωνίζεται και αγωνιά να αποκτήσει τη συντριπτική πλειοψηφία του χώρου. Να χρωματίσει με τους δικούς της όρους το συνδικαλιστικό παιχνίδι. Να αποδεσμευθεί από όσους μιλούν εικονικά στο όνομά της. Να αναδείξει τη δική της πραγματική εκπροσώπηση.

Οι δικηγόροι οφείλουν να σταθούν στο ύψος των

περιστάσεων και να αντιμετωπίσουν την στάση τους στις εκλογές με κριτήρια όχι τις γνωριμίες ή κάποιες προσδοκίες εξυπηρετήσεων, αλλά τις απόψεις και κυρίως την ιστορία, τη στάση, την πρακτική κάθε παρατάξης πριν τις εκλογές, στον ορίζοντα της επόμενης τριετίας. Οφείλουν να στηρίξουν εκείνες τις παρατάξεις (μακριά από εμάς η λογική της μονολιθικότητας) που μπορούν και θέλουν να αναδείξουν αυτό το πρόσωπο.

Με την πεποίθηση ότι η ιστορία μας έχει καταδείξει ότι δεν εξαντλούμε τις παρεμβάσεις μας στις προεκλογικές περιόδους και ότι στο μέτρο των δυνάμεών μας βρεθήκαμε πάντοτε κοντά στα προβλήματα και συμβάλαμε με τις απόψεις, τις προτάσεις και τις πράξεις μας, συμμετέχουμε και σε αυτές τις εκλογές. Χωρίς υποψήφιο πρόεδρο για να εκφράσουμε και πάλι την αντίθεσή μας στον προεδροκεντρικό συνδικαλισμό. Ψηφίζουμε λευκό στην κάλπη του προέδρου.

Σας καλούμε να μας στηρίξετε και να συστρατευτείτε μαζί μας για :

- Την υπεράσπιση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων των πολιτών, την αποτροπή της διάλυσης του κράτους δικαίου και την αντίσταση στην καθημερινή απαξίωση του συνηγόρου-υπερασπιστή.
- Τη νομοθετική κατοχύρωση των δικηγόρων συνεργατών και ασκουμένων και την αντίσταση των μαχόμενων δικηγόρων στην οικονομική τους εξόπτωση (ασφαλιστικό, φορολογικό, καθημερινές συνθήκες, κόστος δικηγορίας).
- Την αναδιάρθρωση της δικηγορικής ύλης και του συστήματος αμοιβών με κοινωνικά κριτήρια, χωρίς επιβάρυνση των λαϊκών στρωμάτων.
- Τη διεκδίκηση κοινωνικά δίκαιου ασφαλιστικού συστήματος.

ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΞΙΟΠΡΕΠΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΓΩΝΙΣΤΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΥΝΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ

ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ

Παρέμβαση

Εφημερίδα ενημέρωσης, προβληματισμού και διαλόγου για τους δικηγόρους

Για τα κείμενα του παρόντος τεύχους συνεργάστηκαν οι: **Ν. Θεοδώριδης, Α. Λεγάκη, Ζ. Μήλιου, Δ. Μπελντής, Π. Παλαιολόγος, Κ. Παπαδάκης, Α. Σαράκη, Δ. Σαραφιανός.**

Φύλλα της **Παρέμβασης** θα προμηθευέστε, εκτός από τα μέλη της συντακτικής επιτροπής, στα γραφεία του Δ.Σ.Α. και στις αίθουσες του Δ.Σ.Α. στα δικαστήρια της Αθήνας.

Επίσης είναι δυνατή και η ταχυδρομική αποστολή σε συνδρομητές της εφημερίδας μετά από συνεννόηση.

Για επικοινωνία, διακίνηση φύλλων, αποστολή κειμένων και συνδρομή στα μέλη της συντακτικής επιτροπής.

• **Σαραφιανός Δημήτρης** τηλ.: 210.3637487, fax: 210.3643348, e-mail: sarafianos@zpslaw.gr

• **Παπαδάκης Κώστας**, Κάνιγγος 23, Αθήνα 106 77, τηλ. 210.3834545, fax: 210.3300690, e-mail: korapad@otenet.gr

• **Μήλιου Ζωή**, Θεμιστοκλέους 80, Αθήνα 106 81, τηλ. 210.3303593, fax: 210.3300968

ΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΟΡΚΟΙ:

Μήπως οι «εξαιρέσεις» χτίζουν τον «κανόνα»;

Η δημοσιότητα που έχει πάρει το ζήτημα των καταγγελιών για χρηματισμό δικαστών από γνωστή τηλεοπτική εκπομπή ανοίγει για άλλη μια φορά τη συζήτηση για τον τρόπο λειτουργίας της δικαιοσύνης με στρεβλό τρόπο και εσφαλμένη κατεύθυνση. Ως συνήθως το πρόβλημα εντοπίζεται με όρους σκανδαλοθηρίας στους «επίορκους», τους χρηματιζόμενους δικαστές δηλαδή τις «εξαιρέσεις», ενώ αντίθετα ο «κανόνας», οι «έντιμοι» δικαστές, εκείνοι δηλαδή οι οποίοι αποφασίζουν χωρίς να χρηματίζονται και χωρίς ιδιοτελή κίνητρα εκτινάσσονται στο απυρόβλητο της κριτικής

1. Σε κάθε κύκλωμα χρηματισμού, όποτε βγαίνει στο φως της δημοσιότητας, απαραίτητα συμμετέχει και ένας **μεγαλοδικηγόρος**. Λίγο-πολύ το κοινωνικό επαγγελματικό προφίλ των μεγαλοδικηγόρων πάντοτε ίδιο. Δικηγόροι των συμφερόντων, άνθρωποι με κατάλληλες γνωριμίες, αναγνωρίσιμοι συχνά στις κοσμικές σελίδες των lifestyle περιοδικών με μεγάλα γραφεία, με σωρεία «συναδέλφων – συνεργατών» (άγνωστο εάν πληρώνονται), άνθρωποι διαθέσιμοι για υποκείμενα του star system, κατασκευάσματα, στυλοβάτες και ταυτόχρονα παράγωγά του, τα οποία και η κατεστημένη δημοσιογραφική και εκδοτική αντίληψη προωθεί γιατί τους έχει ανάγκη, καθώς σπεύδουν πρόθυμα να υπηρετήσουν τις αδηφάγες ανάγκες της τηλεοπτικής δημοσιότητας όταν τους ζητείται. Το σύστημα τους χρειάζεται και γι αυτό τους συντηρεί.

Ενώ ακόμη και ο ΔΣΑ, που κατά καιρούς τους παραπέμπει στο πειθαρχικό για αντιδεοντολογική συμπεριφορά και ιδίως για τις «τηλεδικές» – χωρίς ομολογούμενης κανένα αποτέλεσμα, αυτοαναίρεται αφού τους καθιστά ταυτόχρονα διδασκάλους των νέων δικηγόρων αναθέτοντάς τους να διδάσκουν σε σχετικά σεμινάρια, συντηρώντας έτσι τη δημόσια εικόνα τους και **καθιστώντας τους αρχέτυπο ήθους και μοντέλο δικηγόρου για τους νεώτερους**. Όσο και αν είναι λυπηρό για τον «κλάδο», αναδεικνύεται μία πραγματικότητα που χρόνια ολόκληρα όσοι συνδικαλιζόμαστε με μία διαφορετική αντίληψη στον δικηγορικό χώρο διακηρύσσουμε: **Δεν είμαστε όλοι το ίδιο ταξικά, κοινωνικά, δεοντολογικά. Ο τίτλος του δικηγόρου στεγάζει δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους σε όλη την Ελλάδα, από τους οποίους ο καθένας με άλλους όρους ασκεί το λειτούργημά του, με άλλο ήθος, με άλλη δεοντολογία και με άλλη εντιμότητα φέρεται απέναντι στον πελάτη του και άλλου είδους ανεξαρτησία τηρεί απέναντι στους δικαστές.**

2. Τι σηματοδοτεί τελικά αυτό το νέο, «πρωτάκουστο» μάλιστα σύμφωνα με την άποψη του Εισαγγελέα του Αρείου

Πάγου κ. Δ. Λινού, σκάνδαλο;

Ότι το πρόβλημα στο τρόπο λειτουργίας της δικαιοσύνης είναι αυτοί που «τα παίρνουν», δηλαδή η εξαίρεση, ενώ οι έντιμοι δηλαδή ο κανόνας κάνουν τη δουλειά τους σωστά; Μόνο οι χρηματιζόμενοι δικαστές είναι «επίορκοι»;

Γιατί άραγε αντικείμενο ελέγχου του τρόπου απονομής της δικαιοσύνης είναι πάντοτε δια της οδού της σκανδαλοθηρικής έρευνας και πάταξης του χρηματισμού **οι αθωωτικές δικαστικές αποφάσεις** ή οι ανακριτικές διατάξεις που δεν επιβάλλουν προσωρινή κράτηση ή εκείνες που την αντικαθιστούν **και ποτέ οι καταδικαστικές**, οι οποίες επιβάλλουν δυσανάλογες ποινές, αυθαιρετούν ή παραβιάζουν υπερασπιστικά δικαιώματα;

Πότε και σε ποια παρόμοια έρευνα, (π.χ. βλ. παλιότερα επιτροπή Φλούδα), τέθηκαν στο στόχαστρο της έρευνας με σκοπό την αναζήτηση της ορθότητας του τρόπου απονομής της δικαιοσύνης περιπτώσεις καταδικαστικών και αυστηρών αποφάσεων και όχι μόνο περιπτώσεις αθωωτικών, εν όψει μάλιστα και του θεμέλιου του νομικού μας πολιτισμού που είναι το τεκμήριο της αθωότητας;

3. Παρ όλα αυτά, στη δημόσια συζήτηση που έχει ξεσπάσει, παρά την πληθώρα των αυτοβούλως συμμετεχόντων συζητητών –ίσως και λόγω του ότι οι επικείμενες δικηγορικές εκλογές ενεργοποιούν τουλάχιστον κατά τη προεκλογική περίοδο όσους επιθυμούν να εκφράσουν

δημόσιο λόγο για τα θέματα της δικαιοσύνης– δεν φαίνεται να αναζητείται ποιο είναι το αντικειμενικό πεδίο χρηματισμού όσων δικαστών χρηματίζονται και δημιουργίας των κυκλωμάτων.

Για μας η αναζήτηση αυτή έχει πολύ μεγάλη σημασία γιατί το πεδίο αυτό ταυτίζεται με το αντικειμενικό πεδίο της δικαστικής αυθαιρεσίας.

Για μας αυτό είναι το μείζον πρόβλημα στην απονομή και τον τρόπο λειτουργίας της δικαιοσύνης.

Αντικειμενικό πεδίο λοιπόν χρηματισμού όσο και δικαστικής αυθαιρεσίας δεν είναι παρά οι υπερεξουσίες των δικαστών που είναι διάσπαρτες σε όλο το χώρο του ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου, ιδιαίτερα του ποινικού.

Είναι γνωστό στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ ότι ο ποινικός δικαστής κινείται καθημερινά στην εκδίκαση πλημμελημάτων σε εύρος ποινής (ενδεικτικά) από τρεις μήνες έως πέντε χρόνια και στα κακουργήματα από πέντε χρόνια μέχρι είκοσι. Είναι ελεύθερος να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία κατά την υποκειμενική του κρίση χωρίς να υπόκειται σε αναίρετικό έλεγχο παρά μόνο για την αιτιολόγησή τους, είναι ελεύθερος για να καταγγείλει ή να μην καταγγείλει ελαφροφυκτικό στον κατηγορούμενο που καταδίκασε, πράγμα από το οποίο επίσης εξαρτάται σημαντικά η διακύμανση της τελικής ποινής, ενώ στην ελεύθερη κρίση του ανακριτή υπόκειται η απόφαση για την προσωρινή κράτηση ή μη του κατηγορουμένου

και αργότερα η απόφαση για την αίτηση αντικατάστασης της προσωρινής του κράτησης με περιοριστικούς όρους, στην αρμοδιότητα του δικαστικού συμβουλίου επίσης υπόκειται η υφ' όρον απόλυση από τις φυλακές του κρατουμένου κ.ο.κ.

Σπάνια θα συναντήσει κανείς διατάξεις, οι οποίες υποχρεώνουν τους δικαστές τι να αποφασίσουν. Το δικαστήριο, ο εισαγγελέας, ο ανακριτής, το συμβούλιο και κάθε δικαστικό όργανο πάντοτε «δύναται» και σχεδόν ουδέποτε «υποχρεούται».

Και όλα αυτά μέσα σε ένα οργανωτικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της δικαιοσύνης η οποία αποτελείται από δικαστές εξοπλισμένους με το προνόμιο της μονιμότητας, αφού κανείς από αυτούς δεν εκλέγεται, ούτε ανακαλείται, ούτε λογοδοτεί, ούτε ελέγχεται.

Όπως δηλαδή και στην προκείμενη περίπτωση, εκτός από τη πολυθρυλούμενη αυτοκάθαρση και τον σχετικό με αυτή αυτοέλεγχο, η ελληνική δικαιοσύνη δεν υπόκειται σε καμία άλλη διαδικασία εξωτερικού κοινωνικού ελέγχου πλὴν όσων προβλέπουν οι εσωτερικές διαδικασίες διάρθρωσης, συγκρότησης και λειτουργίας της όταν μάλιστα με τις τελευταίες νομοθετικές εξελίξεις **ενισχύεται ακόμα περισσότερο η αποστείρωση των δικαστών από την κοινωνία** (σταδιακή κατάργηση των ενόρκων, σχολή δικαστών). Μιας δικαιοσύνης που ακριβώς για τους λόγους αυτούς είναι **εγγενώς αυταρχική** και ο αυταρχισμός της μεγαλώνει όσο αποδυναμείται από τον κοινωνικό έλεγχο και τους περιορισμούς των άλλων εξουσιών και αυτονομεύεται.

4. Η γοητεία του **κράτους των δικαστών** άλλωστε, αν και αρχικά εισαγόμενη (Κένεθ Στάρ, Ντι Πιέτρο) έχει αποκτήσει μακρόχρονα ισχυρά εγχώρια ερείσματα από την περίοδο του «βρώμικου 1989» συνεπικουρούμενη αφάνταστα και από τις ανιστόρητες στην εποχή μας κραυγές της «αριστεράς» περί της ανάγκης της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Μιας άποψης – αυταπάτης, που παραβλέπει ότι στη σημερινή συγκυρία πολιτικής σταθεροποίησης με συντονισμένες και μακροπρόθεσμες αστικές στρατηγικές επιλογές, ο συσχετισμός της δικαιοσύνης ως σταθερής εξουσίας σε βάρος των λοιπών μεταβλητών είναι διαρκώς ανερχόμενος. Και ότι η δικαιοσύνη έχει προ πολλού «απεξαρτηθεί» έχοντας αποκτήσει ίδια συνείδηση εγγυήτριας δύναμης της δημόσιας έννομης τάξης, η οποία και την οδηγεί συχνά στην άσκηση της πλέον σκληρής εξουσίας, με όπλο την οποία συνεχώς ανεβάζει τις μετοχές της στο συνολικό συσχετισμό των «συνταγματικά διακεκριμένων» εξουσιών.

5. Ούτως ή άλλως η δικαιοσύνη μιας άδικης κοινωνίας δεν μπορεί παρά να είναι και αυτή άδικη, όταν εφαρμόζει άδικους νόμους και ακόμη πολύ περισσότερο όταν δεν εφαρμόζει τους ελάχιστους δικαίους.

Το πρόβλημα συνεπώς της απονομής δικαιοσύνης δεν είναι πρόβλημα εντιμότητας ούτε φυσικά τεχνικό ούτε λειτουργικό, είναι πρωτίστως πρόβλημα κατεύθυνσης και περιεχομένου, γιατί η σημερινή δικαιοσύνη, ανεξάρτητη ή εξαρτημένη, έντιμη ή μη, δεν παύει να είναι **δικαιοσύνη από λίγους για λίγους**.

Κατά συνέπεια, αν πραγματικά υπάρχει κάποια ελπίδα να αξιοποιηθεί σε διεξό-

δους γόνιμες και όχι σε ροζ συζητήσεις, ανταγωνισμούς μεγαλοδικηγόρων και κυνήγι μαγισσών ο προβληματισμός από τον απόηχο των πρόσφατων καταγγελιών νομίζουμε ότι η μόνη κατεύθυνση προς την οποία αξίζει τον κόπο να τείνει κανείς τον προσανατολισμό του είναι η **κατεύθυνση του περιορισμού των δικαστικών υπερεξουσιών** που γεννούν αντικειμενικά το πεδίο της δικαστικής αυθαιρεσίας.

Θα θυμήσουμε ένα παράδειγμα: Με το ν. 2408/1996, καταργήθηκε ο θεσμός της προσωρινής κράτησης για τα πλημμελήματα, αφού προηγουμένως είχε σταδιακά περιορισθεί με άλλους νόμους (2145/2003, 2207/1994). Πρόκειται για μία μεταρρύθμιση δικαιωμένη ιστορικά, η οποία αντικειμενικά περιόρισε σημαντικά το εύρος του πεδίου των δικαστικών υπερεξουσιών και κατέστησε ανεπίδεκτη αυθαιρεσίας και βεβαίως ανεπίδεκτη χρηματισμού μία ευρύτατη γκάμα καθημερινών περιπτώσεων αδικημάτων για τα οποία σχηματίζεται ανακριτική δικογραφία. Φανταστείτε πόσο επίσης σημαντικό θα ήταν το εύρος αυτό εάν δεν υπήρχαν ανώτατα και μάλιστα με συνταγματική διάταξη όρια προσωρινής κράτησης.

Αντίστοιχη σε εκτός δικαιοσύνης πεδίο υπήρξε η επίπτωση της καθιέρωσης των αντικειμενικών αξιών από το 1984 στις μεταβιβάσεις των ακινήτων. Εκεί όπου πραγματικά η αντίστοιχη υπερεξουσία μίας άλλης μερίδας «δημοσίων λειτουργών» γεννούσε σοβαρά πεδία χρηματισμού.

Και ακόμα αξίζει το κόπο να προβληματιστούμε εάν θα έπρεπε και στην Ελλάδα όπως σε λίγες πραγματικά χώρες ισχύει, (ενδεικτικά στη Σουηδία), να καθιερωθεί μια **ανεξάρτητη αρχή** στα χνάρια του «Συνήγορου του Πολίτη» με αντικείμενο τη δημιουργία ελεγκτικού μηχανισμού των δικαστικών αυθαιρεσιών, **με κοινωνικό έλεγχο** συμμετοχή δηλαδή εκπροσώπων των δικηγορικών συλλόγων και άλλων φορέων του χώρου της δικαιοσύνης και όχι μόνο.

6. Είναι εύκολο να φανταστεί κανείς **τι θα ακολουθήσει εάν παραβλέψουμε τα παραπάνω**. Οι παλιότεροι σίγουρα θυμούνται ποιος είναι ο απόηχος στις δικαστικές αίθουσες της οσμής των σκανδάλων και του χρηματισμού κάθε φορά που έρχεται στο φως της δημοσιότητας κάποια καταγγελία σαν αυτή που συζητιέται τις μέρες αυτές. **Σκλήρυνση και αυταρχοποίηση των δικαστών, διαταγμός και φόβος για τη λήψη απαλλακτικών αποφάσεων**, καθώς δικαστές, εισαγγελείς και ανακριτές θα αισθάνονται πάνω τους βαριά τη σκιά της υποψίας του χρηματισμού και της σκοπιμότητας. Συχνά και παρεμβάσεις από τον Αρειό Πάγο με εγκυκλίους στο έργο των κατώτερων δικαστών. Ποιος λησμονεί τις εγκυκλίους Σιούλα (1992) και Μαθία (1999); Στον συντηρητικό προσανατολισμό και κατεύθυνση της δικαιοσύνης δεν θα πρέπει κανείς να παραβλέπει το κοινωνικό και μορφωτικό (με την ευρεία έννοια) προφίλ εκείνων οι οποίοι στρέφονται προς το δικαστικό σώμα για να ενταχθούν στους λειτουργούς της. Ας αναλογισθεί ο καθένας μας ποιοι έγιναν δικαστές από τη γενιά του και με ποια κίνητρα.

Περισσότερη στεγανοποίηση των δικαστών, περισσότερες καταδικαστικές αποφάσεις, περισσότερες προφυλακίσεις, περισσότερες υπερβολικές ποινές, οι

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ – «ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ»

Αξίζουμε περισσότερο σαν άνθρωποι και σαν εργαζόμενοι

τελευταίες μάλιστα επιβάλλονται και με το άλλοθι ότι ούτως ή άλλως η νομοθεσία προβλέπει την υφ' όρον απόλυση και τον ευεργετικό υπολογισμό και έτσι δεν εκτίονται πραγματικά, και όλα αυτά σε μία συγκυρία που η ελληνική δικαιοσύνη καλείται να νομιμοποιήσει ένα δεύτερο παράλληλο καθεστώς ποινικής νομοθεσίας (τρομονόμοι, απαγορευτικές διατάξεις για τη δημοσιότητα της δίκης, ειδικό καθεστώς κράτησης κ.λπ), να μην έχει αφήσει **απεργία που να μην έχει κηρύξει παράνομη και καταχρηστική** με συνοπτικές διαδικασίες (έως και την απεργία της Πρωτομαγιάς και μάλιστα με απόφαση που εξέδωσε πριν δύο χρόνια σημερινό μέλος του ΔΣ της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων), να νομιμοποιεί αυθαιρέσεις της διαδικασίας και παραβιάσεις υπερασπιστικών δικαιωμάτων, και συχνά να περνά σε βήματα που ακόμα και ο πιο δισταγματικός νομοθέτης δεν θα τολμούσε να θεσπίσει, όπως για παράδειγμα η εφαρμογή της συλλογικής ευθύνης, η εμπέδωση της εφαρμογής της ψυχικής συνέργειας, οι ηθικές αυτουργίες, η κατάχρηση του ενδεχόμενου δόλου σε υποθέσεις μείζονος κοινωνικού ενδιαφέροντος προς κάλυψη του κενού της διακεκριμένης (βαρειάς) αμέλειας που λείπει από τη τυποποίηση των αντίστοιχων αδικημάτων.

Την ίδια ώρα κάποιες άλλες κατηγορίες κατηγορουμένων νιώθουν με διαφορετικό τρόπο την «ισότητα» στο πετσί τους. Πόσοι εργοδότες για παράδειγμα από όσους δεν πληρώνουν εργαζομένους παραπέμπονται και δικάζονται στην αυτόφωρη διαδικασία όπως προβλέπεται για καθυστέρηση δεδουλευμένων; Πόσοι από αυτούς είδαν το αδίκημά τους να χαρακτηρίζεται «διαρκές», όπως π.χ. βλέπει ο Γ. Μοναστηριώτης να χαρακτηρίζεται έτσι η απόφασή του (λιποταξία κατά νόμο, η οποία του απαγγέλλεται ως εκ νέου τελεσθείσα κάθε έξι μέρες μετά την εκάστοτε τελευταία σύλληψή του) να αποχωρήσει για λόγους συνείδησης από το Πολεμικό Ναυτικό; Πόσοι αλλοδαποί δικάζονται στα αυτόφωρα έχοντας κατανόηση της διαδικασίας, γνώση της δικογραφίας, γνώση των συνεπειών της απόφασης και φυσικά δυνατότητα άρθρωσης υπερασπιστικού λόγου λίγο πριν οδηγηθούν στις φυλακές και την απέλαση;

Έντιμοι καθ' όλα δικαστές απονέμουν αυτού του επιπέδου τη δικαιοσύνη. Δεν θυμόμαστε κανέναν να τους επιτιμά για αυτό. Μέχρι και το ΠΓ του ΚΚΕ παρούσης και της κ. Α. Παπαρρήγα σε δύο συναντήσεις που έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία δύο χρόνια με τα προεδρεία των συνδικαλιστικών φορέων των δικαστών και εισαγγελέων έχει δηλώσει **αλληλέγγυο με τα αιτήματά τους** (ως συνήθως κυρίως οικονομικά καθώς οι αποδοχές τους εξακολουθούν ακόμη να υπολείπονται εκείνων των βουλευτών – τι φοβερή αδικία και αντισυνταγματικότητα αλήθεια) χωρίς να ψελλίσει λέξη κριτικής για το περιεχόμενο της δικαιοσύνης που απονέμουν. Ενώ ο **μέχρι προ πινος πρόεδρος του «Συνασπισμού»** την περίοδο της κορύφωσης της τρομοκρατίας, όταν η ανεξάρτητη δικαιοσύνη κατάνει καμήλους, δήλωνε «**Αφήστε τη δικαιοσύνη να κάνει τη δουλειά της**».

Και εκείνη την έκανε...

Όταν κάποια χρόνια πριν, που πολλοί από εμάς τους σημερινούς έμμισθους δικηγόρους ήμασταν φοιτητές Νομικής, ακούγαμε για εργασιακή ανασφάλεια και άθλιες συνθήκες εργασίας στη δικηγορία, κάποιοι γελάγαμε, κάποιοι θεωρούσαμε ότι μας κοροιδεύουν και κάποιοι υποψιαζόμασταν ότι η κατάσταση στο μέλλον δε θα είναι ρόδινη. Κανείς όμως δεν μπορούσε να φανταστεί ότι το τρίπτυχο «νέος δικηγόρος – αξιοπρεπείς αποδοχές – ανθρώπινο ωράριο εργασίας» θα καταντούσε αργά ή γρήγορα για όλους εμάς το πιο σύντομο ανέκδοτο.

Με γνώμονα τις σύγχρονες εργασιακές σχέσεις δηλ. την ευελιξία, τους χαμηλούς μισθούς, την κατάργηση συλλογικών δικαιωμάτων, την διαχείριση της ανεργίας και την επέκταση της μισθωτής εργασίας, αλλά και εν όψει της συγκέντρωσης της δικηγορικής ύλης στα χέρια λίγων, του μεγάλου κόστους πρόσβασης στη δικαιοσύνη και του ελέγχου της αγοράς από οικονομικούς κολοσσούς, έχει εμφανιστεί εδώ και χρόνια μια πολυπληθής κατηγορία δικηγόρων που εξαρτώνται άμεσα από άλλους «συναδέλφους» τους χωρίς καμία εργασιακή κατοχύρωση και χωρίς κανένα εργασιακό δικαίωμα.

Το κρυφό καμάρι σε κάθε μεγάλο δικηγορικό γραφείο είναι ο «συνεργάτης» που άλλοτε είναι ο ασκούμενος, άλλοτε είναι ο νέος δικηγόρος και άλλοτε δικηγόρος με σχετική μακρά πείρα που παραδίδει το σώμα και το πνεύμα του στην υπηρεσία του δικηγόρου – εργοδότη, η αμοιβή του είναι αναντίστοιχη της προσφοράς του, βαρύνεται αποκλειστικά με το κόστος της ασφάλισής του, ξεχνάει το ωράριο και τον ελεύθερο χρόνο του και μεταθέτει το όνειρο της επαγγελματικής και οικονομικής ανέλιξης στο αβέβαιο μέλλον.

Το νέο μοντέλο παροχής νομικών υπηρεσιών για να λειτουργήσει έχει ανάγκη από δικηγόρους δύο ταχυτήτων: τους δικηγόρους που έχουν το δικηγορικό γραφείο ή την δικηγορική εταιρεία και ελέγχουν την αγορά και τους δικηγόρους που δουλεύουν στα γραφεία και τις εταιρείες αυτές, είτε ως στελέχη είτε ως γραμματείς. Σε όλα τα γραφεία αναπτύσσονται εργασιακές σχέσεις κάθετης και οριζόντιας ιεράρχησης, χαρακτηριστικό δε των εργασιακών αυτών σχέσεων, είναι η **έλλειψη εργασιακής κατοχύρωσης σχετικά είτε με το μισθό είτε με το ωράριο είτε με το περιεχόμενο της εργασίας**. Υπάρχει βέβαια μια άτυπη συμφωνία, αλλά οι μεταβλητοί νόμοι της αγοράς ρυθμίζουν και καθιστούν αβέβαιη την εργασιακή σχέση, ώστε αυτός ο νέος τύπος δικηγόρου να είναι τελικά ο πιο κακοπληρωμένος εργαζόμενος χωρίς στοιχειώδη εργασιακά δικαιώματα όπως την ασφάλιση και το βασικό μισθό.

Για την αποδοχή αυτού του μοντέλου εργασίας επαγγελματικές ενώσεις και Υπουργείο δικαιοσύνης, μιλούν προβάλλοντας δύο κυρίως μύθους:

Μύθος 1ος: ο μύθος της επαγγελματικής ανεπάρκειας των μισθωτών δικηγόρων, που χρησιμοποιείται σαν άλλοθι για την εργασιακή τους εκμετάλλευση.

Η έλλειψη όμως επαγγελματικής εμπειρίας δεν σημαίνει και επαγγελματική ανεπάρκεια όπως αποδεικνύεται καθημερινά. Η επαγγελματική ανεπάρκεια και η έλλειψη τριβής με τα μυστικά του επαγγέλματος δεν δικαιολογεί μισθούς 450€ και 700€ για ανθρώπους, που μπορεί να μην έχουν μεγάλη εμπειρία, δοκιμάζουν όμως καθημερινά τις σωματικές και ψυχικές τους αντοχές δουλεύοντας από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Οι ίδιοι εξάλλου οι μισθωτοί δικηγόροι, που όταν πλησιάζει η ώρα της πληρωμής, καλούνται να συμβιβαστούν με εξευτελιστικούς μισθούς και να επωμιστούν εξ ολοκλήρου το βάρος της ασφάλισής τους (ως άπειροι και «μικροί») είναι αυτοί, που με τις γνώσεις και την σκληρή δουλειά τους φέρουν εις πέρας το μεγαλύτερο κομμάτι των υποθέσεων των γραφείων, απολαμβάνοντας στον τομέα αυτό της πλήρους εμπιστοσύνης των εργοδοτών τους (που διατηρούν για τον εαυτό τους συχνά έναν εποπτικό μόνο ρόλο) και ανατρέποντας στην πράξη το άλλοθι της επαγγελματικής τους ανεπάρκειας.

Το μίνιμουμ των αποδοχών για να ζούμε όλοι αξιοπρεπώς και το 7ωρο είναι αδιαπραγμάτευτα και δεν μεταβάλλονται ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης και την επαγγελματική εμπειρία, τα ατομικά προσόντα κ.τ.λ. Εξάλλου ποιός είναι αυτός που θα κρίνει την επαγγελματική ανεπάρκεια και το χρονικό διάστημα, που αυτή διαρκεί;

Μύθος 2ος: ο μύθος της άμεσης προοπτικής και της καριέρας. Αυτή είναι η μεγαλύτερη εξαπάτηση και δείχνει την άγνοια μας για το εύρος και τη σημασία των αλλαγών στο επάγγελμά μας. Σκοπός του νέου τύπου άσκησης δικηγορίας δεν είναι να ξεχωρίσουν οι καλοί, αλλά να παγιωθεί αυτή η μορφή εργασίας ως μορφή παροχής νομικών υπηρεσιών.

Τα τελευταία χρόνια μάλιστα παρατηρείται μία τάση τα μικρά γραφεία να κλείνουν προς όφελος των μεγάλων δικηγορικών γραφείων και εταιρειών, που συγχωνεύονται περιθωριοποιώντας τους αυτοαπασχολούμενους δικηγόρους και συγκεντρώνοντας ένα τεράστιο κομμάτι δικηγορικής ύλης στα χέρια λίγων. Παράλληλα, το απαιτητό όραμα πολλών εμίσθων να ανοίξουν ένα γραφείο και να ανεληχθούν στο χώρο αντικαθίσταται πλέον από την προσπάθεια, μένοντας στο χώρο της μισθωτής δικηγορίας, να πλασαριστούν κάποια στιγμή καλύτερα ως στελέχη σε ένα από τα μεγάλα δικηγορικά γραφεία της αγοράς.

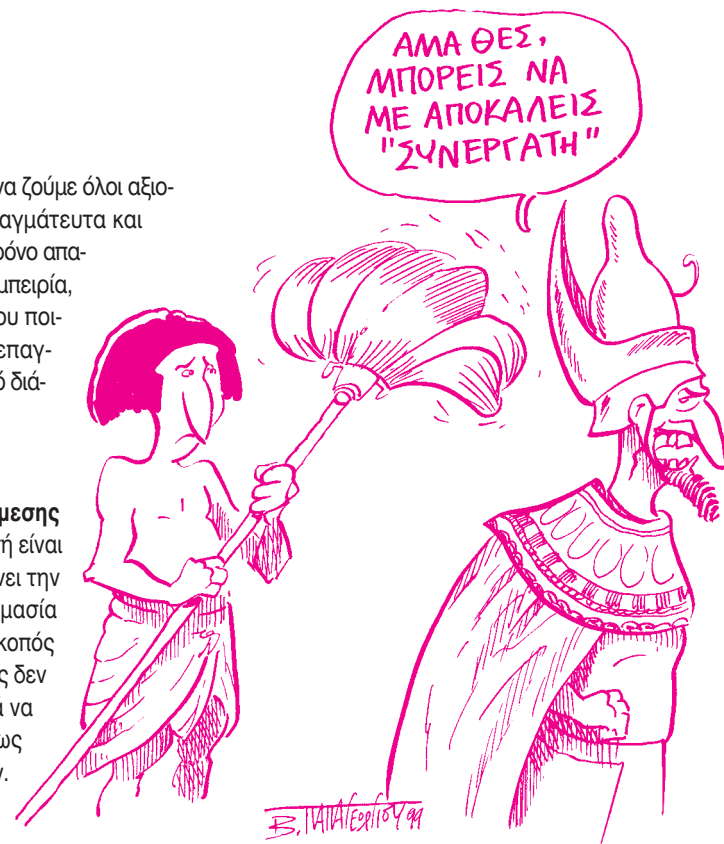
Το επάγγελμα του δικηγόρου όπως το ξέραμε λοιπόν μέχρι τώρα, ουσιαστικά έχει κλείσει για τη μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων των νομικών σχολών και η μισθωτή δικηγορία είναι η σίγουρη προοπτική για τους περισσότερους.

Όσο όμως και αν η πραγματικότητα φαντάζει ζοφερή και όσο και αν οι αλλαγές αυτές τίθενται με τρόπο αδιαμφισβήτητο κανείς δεν μπορεί να μην σιωπήσει απέναντι σε συνθήκες και καταστάσεις που θυμίζουν περασμένες εποχές. Γιατί δεν μπορεί η μεγάλη πλειοψηφία των δικηγόρων να ζει με την ανασφάλεια, το άγχος, τη διαρκή αναζήτηση. Γιατί αξίζουμε περισσότερο σαν άνθρωποι και σαν εργαζόμενοι.

Απέναντι σε όλα αυτά ο **Δικηγορικός Σύλλογος σιωπά με τρόπο προκλητικό**, υπηρετώντας στην πλειοψηφία του τις κεντρικές επιλογές του συστήματος. Οι κατά καιρούς αποφάσεις του Δ.Σ. για καθορισμό ελαχίστων ορίων αμοιβών ούτε καν γνωστοποιούνται στο σώμα. Την ώρα που κάποιοι προσπαθούν απλά να υπερασπιστούν το παλιό μοντέλο του ελεύθερου επαγγελματία δικηγόρου, εργοδότη ή μη, οι υπόλοιποι παρατάξεις, σε κεντρικό επίπεδο, αγνοούν την ύπαρξη των εμίσθων συνεργατών και δίνουν μόνο κάθε τέσσερα χρόνια τη μάχη για την επικράτηση των δυνάμεών τους στην Ένωση ασκουμένων και νέων δικηγόρων.

Στην πραγματικότητα, παρά τις σποραδικές, επιμέρους, φιλανθρωπικές και ανάξιες λόγου ως προς το αποτέλεσμα προσπάθειες (βλ. Ειδικός Διανεμητικός Λογαριασμός), ποτέ μέχρι σήμερα οι πολιτικές δυνάμεις του συλλόγου δεν απευθύνθηκαν συγκροτημένα στους έμμισθους δικηγόρους, ακριβώς γιατί η προώθηση των δικαιωμάτων των νέων δικηγόρων έρχεται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα, που όλες οι μεγάλες παρατάξεις εκπροσωπούν μέσα στο Σύλλογο. Η αποστοχίση εξάλλου των ασκουμένων και νέων δικηγόρων από τις συλλογικές διαδικασίες του Συλλόγου (πχ. Γενικές Συνελεύσεις) καταδεικνύει ακριβώς τη δυσκολία αυτού του μη προνομιακού κομματιού των δικηγόρων να συσπαστεί με τον ΔΣΑ και να δεχθεί να εκπροσωπηθεί στο πλαίσιο ενός ομοιοεπαγγελματικού συλλόγου από τους εργοδότες του.

Από την άλλη πλευρά η Ένωση Νέων και Ασκουμένων αρκούμενη σε διοργανώσεις χοροεσπεριδών και εκδρομών και χωρίς να τολμά να θέσει τον Δικηγορικό Σύλλογο, αλλά και την ίδια προ των ευθυνών τους

για την άθλια κατάσταση των μισθωτών δικηγόρων και των ασκουμένων δεν θέλει να δώσει απάντηση στα προβλήματα αυτά, που έχουν αλλάξει δραματικά το σκηνικό στο χώρο της δικηγορίας.

Εμείς πιστεύουμε ότι μια **διαφορετική προοπτική** στον χώρο τη μισθωτής δικηγορίας μπορεί να υπάρξει **μόνο μέσα από τη συλλογική διεκδίκηση** των δικαιωμάτων όλων αυτών, που δουλεύουν ακόμα με όρους μαύρης εργασίας, αν και αποτελούν πλειοψηφικό κομμάτι μέσα στους δικηγόρους. Γι' αυτό το λόγο στηρίζουμε την πρωτοβουλία για τη συγκρότηση σωματίου μισθωτών και νέων δικηγόρων, με σκοπό την κατοχύρωση των εργασιακών δικαιωμάτων των εμίσθων κόντρα στη λογική που τους θέλει φτηνούς και ευέλικτους εργαζόμενους χωρίς δικαιώματα.

Διεκδικούμε

- **ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ**
- **ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΜΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ**
- **ΜΟΝΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΤΥΧΙΟ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ**
- **ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΥΛΕΙΑ – 5ΘΗΜΕΡΟ 7ΩΡΟ – ΑΜΟΙΒΗ ΕΜΜΙΣΘΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΑΝΑΛΟΓΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΗ ΤΟΥ ΕΜΜΙΣΘΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**
- **ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ**

Τι σημαίνει να είναι κανείς μετανάστης στη σύγχρονη Ελλάδα

Από το 1990 που η Ελλάδα έγινε χώρα υποδοχής μεταναστών δεν έχει πάψει, σε επίπεδο νομοθετικού τομέα, να δείχνει το αποκρουστικό, αυταρχικό της πρόσωπο. Η απογραφή του 2001 τοποθετεί τους αλλοδαπούς στο 7% του συνολικού πληθυσμού, αλλά σύμφωνα με άλλες πηγές ο αριθμός αυτός υπολογίζεται στο 10% εάν ληφθούν υπόψη οι αλλοδαποί που δεν δήλωσαν την παρουσία τους κατά τον χρόνο της απογραφής.

Το κράτος έχει πολλαπλά αποδείξει ότι δεν στοχεύει στην πλήρη ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία. Ο νόμος 1975/91 που ίσχυε μέχρι το 2001 είχε ως κύριο μέλημα την αστυνόμευση και τον έλεγχο των μεταναστών. Οι Ελληνικές αρχές όμως εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να αντιμετωπίζουν με περισσή αυστηρότητα κάθε προσπάθεια των μεταναστών για νομιμοποίηση.

Από το 1998 που ξεκίνησε στην Ελλάδα η διαδικασία νομιμοποίησης (ΟΑΕΔ, Άσπρη Κάρτα, Πράσινη Κάρτα) η χώρα συνεχίζει (εν έτει 2005) να είναι απροετοίμαστη, χωρίς κατάλληλες υποδομές για τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία, με συνέπεια τις μεγάλες ουρές, έναν γραφειοκρατικό μαραθώνιο χωρίς τέλος και μεγάλη καθυστέρηση στην έκδοση αδειών. Περίπου 800.000 μετανάστες που ήλπιζαν κάτι καλύτερο, βρέθηκαν εγκλωβισμένοι σε ένα πρωτοφανές αδιέξοδο, να περνάνε, από νόμο σε νόμο, από εγκύκλιο σε εγκύκλιο, ένα μαρτύριο δίχως τέλος.

Από τις 2.6.2001 ισχύει για τη Μετανάστευση ο νόμος 2910, «για την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση».

Ο νόμος στο σύνολό του χαρακτηρίζεται από έντονα κατασταλακτικό πνεύμα, και η εφαρμογή του έχει δημιουργήσει σωρεία αδικιών σε βάρος των μεταναστών. Οι μετανάστες σε πολλές περιπτώσεις μοιάζουν με δουλοπάροικους, καθώς όταν απολύονται δεν μπορούν ούτε να νομιμοποιηθούν (χωρίς άδεια εργασίας) αλλά ούτε και να περάσουν σε άλλη μορφή εργασιακού καθεστώτος (π.χ. να ανοίξουν ένα μαγαζί), δηλαδή αδυνατούν να ενταχθούν σε άλλη διαδικασία νομιμοποίησης από αυτή με την οποία νομιμοποιήθηκαν στην αρχή.

Βέβαια, μέσω της συνεργασίας και της έμπρακτης αλληλεγγύης εκ μέρους αντιρατσιστικών κινήσεων και οργανώσεων για τα δικαιώματα οι μετανάστες βρήκαν τρόπο να ενημερώνονται για διάφορα θέματα της ελληνικής πραγματικότητας, να μάθουν την ελληνική γλώσσα, να γνωρίσουν το νομικό πλαίσιο, να οργανώνονται και να λειτουργούν συλλογικά, να έχουν ιατρική περίθαλψη, να ομιλούν με τους εκπροσώπους της ελληνικής κοινωνίας και τα ΜΜΕ, να συζητούν για τα εργασιακά, ασφαλιστικά ακόμα και τα προσωπικά τους προβλήματα και να επικοινωνούν με τον απλό Έλληνα πολίτη μέσω φεστιβάλ, κάμπινγκ, εκδηλώσεων και πολλά άλλα. Με λίγα λόγια χτίστηκε σιγά-σιγά μια πολύχρωμη πολυπολιτισμική κοινωνία, που πολλές φορές δεν είναι ορατή αλλά «μιλάει» ελληνικά και «σκέφτεται» ελληνικά, ίσως με λίγο διαφορετικό τρόπο. Μια κοινωνία που τα μέλη της γνωρίζονται καλά μεταξύ τους και καταλαβαίνει ο ένας τον άλλον.

Παρ' όλα αυτά όμως τα προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν και παραμένουν πολλά και πολύπλοκα. Υστερα από 6 χρόνια προσπάθειας για την περιβόητη νομιμοποίηση με τα 2 γνωστά προεδρικά διατάγματα, την πράσινη κάρτα και το σημερινό νόμο 2910/2001 απαρτιζόμε τα παρακάτω:

1. Η πληροφόρηση. Δεν υπάρχει πουθενά οποιαδήποτε έγκυρη πηγή που να μπορεί να βασιστεί κανείς ώστε να πληροφορηθεί με ακρίβεια για τα τρέχοντα ζητήματα που αφορούν μετανάστες. Το τηλ. 1464 του ΥΠΕΣ δεν βοήθησε καθόλου παρά τις

χιλιάδες κλήσεις που δέχτηκε. Οι προσπάθειες που καταβάλλουν φιλότιμα οι ίδιες οι κοινότητες των μεταναστών είναι πέραν των δυνατοτήτων τους.

2. Η πλειοψηφία των μεταναστών στερείται την δυνατότητα να γνωρίζει με σαφήνεια τις απαιτούμενες διαδικασίες λόγω των αναρίθμητων αλλαγών που έχουν γίνει και που γίνονται ακόμα. Οι υπάλληλοι των Δήμων και των Νομαρχιών δεν γνωρίζουν ή αρνούνται να εφαρμόσουν τον νόμο γιατί δεν έχουν λάβει τις ερμηνευτικές εγκυκλίους ή επειδή έλαβαν προφορικές οδηγίες που τους διατάσσουν να μην εφαρμόζουν κάποια άρθρα.

3. Οι μετανάστες συνεχίζουν να στερούνται το φυσικό τους δικαίωμα στην ελεύθερη μετακίνηση δηλαδή το να ταξιδεύουν σε άλλες χώρες εκτός από τις πατρίδες τους διότι οι προσωρινές βεβαιώσεις επιτρέπουν μόνο ταξίδια στην χώρα προέλευσης και στη Ελλάδα, και αυτό μόνο για προκαθορισμένη περίοδο (π.χ. στις γιορτές). Αλλά κι αυτό πολλές φορές γίνεται εφικτό με δυσκολία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: Προ ημερών, αλλοδαπή από τις Φιλιππίνες, ευρισκόμενη σε πλήρη και αδιάλειπτη νομιμότητα επί 25 χρόνια στην Ελλάδα (και ήδη συνταξιούχος του ΙΚΑ από μακρόχρονη σκληρή εργασία ως νοσηλεύτρια στο Άσυλο Ανιάτων) «έφαγε πόρτα» στα σύνορα και εστάλη πίσω στις Φιλιππίνες επειδή για λόγους ανωτέρας βίας (ήταν άρρωστος ο πατέρας της) είχε αναχωρήσει λίγες μέρες νωρίτερα από τις 15 Δεκεμβρίου, οπότε και ξεκίνησε η περίφημη «περίοδος χάριτος» που η κυβέρνηση δίνει στους αλλοδαπούς για ταξίδια, εξαιτίας τη σκανδαλώδους πάγιας πλέον αδυναμίας του κράτους να εκδίδει έγκαιρα τις ανανεωμένες άδειες παραμονής που επέχουν και θέση τίτλου εισόδου στη χώρα. Η συγκεκριμένη κυρία περιμένει (χωρίς δική της ευθύνη) εδώ και τρία χρόνια την ανανέωση της ληγμένης της άδειας, ενώ απολαμβάνει κανονικά τα συνταξιοδοτικά της δικαιώματα επί ελληνικού εδάφους!! Ο παραλογισμός σε όλο του το μεγαλείο!!

4. Τα ΜΜΕ εξακολουθούν να έχουν αρνητική στάση απέναντι στους μετανάστες προβάλλοντας μόνο τα ελάχιστα εγκληματικά στοιχεία, εμποδίζοντας έτσι τις προσπάθειες να δημιουργηθεί αίσθηση εμπιστοσύνης μεταξύ των μεταναστών και της κοινωνίας, ως μέτρο για ομαλή κοινωνική ένταξη. Στην περίπτωση της πρόσφατης λεωφορειοπειρατίας, το κύριο μέλημα των καναλιών ήταν το να ασχολούνται με την εθνικότητα των απαγωγέων, αλλά όχι και με την εθνικότητα των επιβατών. Όλες οι εκπομπές, «σοβαρές» και «κίτρινες», υποδαυλίζοντας τα ρατσιστικά πάθη, ασχολούνταν με το ερώτημα αν είναι όλοι οι Αλβανοί «εγκληματίες» ή αν υπάρχουν και «καλοί» ανάμεσα τους. Σε τέτοιες συζητήσεις δίδεται βήμα για την προπαγάνδα τους και σε καθαροίμους ρατσιστές και φασίστες. Τα κανάλια, δηλαδή, στήνουν τηλεοπτικές δίκες με κατηγορούμενους τους εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες και μετά οι παρουσιαστές παριστάνουν τους αντικειμενικούς κριτές που δήθεν «διορθώνουν» τις «ακραίες» τοποθετήσεις των προσκεκλημένων. Η πιο χυδαία ρατσιστική επίθεση προήλθε από -γνωστό για το αντιαλβανικό του μίσος- συντάκτη επιφυλλίδας μεγάλης κυριακάτικης εφημερίδας που προέτρεπε ατιμωρητή την ΕΛΑΣ να πάρει την πιο «χάι-τεκ» σκούπα και να απελάσει όλους τους ύποπτους ξένους από την Ελλάδα.

5. Ο νόμος μετανάστης εκτίθεται σε εντατικούς ελέγχους επί καθημερινής βάσεως από την αστυνομία, πράγμα που έχει δημιουργήσει έντονη αίσθηση ανασφάλειας σ' όλους τους μετανάστες. Η διαδικασία εξακρίβωσης στοιχείων είναι νόμιμη, αλλά γίνεται μέχρι και 25 φορές συχνότερα από ότι γίνεται στους Έλληνες.

6. Η αρμόδιες αρχές και γενικότερα η πολιτεία δεν θεωρεί τη μακρόχρονη διαμονή και το

βαθμό της ένταξης του μετανάστη ως μέτρο για μια διαφορετική αντιμετώπιση. Έτσι ο μετανάστης που μένει νόμιμα 30 χρόνια στην Ελλάδα και είναι αποδεδειγμένα κοινωνικά ενταγμένος δεν είναι εξοπλισμένος με έννομη αξίωση που θα του δίνει ενισχυμένα δικαιώματα. Οι άδειες αορίστου χρόνου που εκδόθηκαν μέχρι τώρα αφορούν μόνο λι-

κογένειες με πολλά μέλη. Μιλάμε για τεράστια ποσά σε σχέση με άλλες χώρες της ΕΕ. Παρόλο που είναι φορολογούμενοι όπως και όλοι οι Έλληνες πολίτες, οι μετανάστες καλούνται να πληρώνουν και για τη παραμονή τους.

Και ας μην ξεχνάμε ότι στα τέλη του 2004 αποκαλύφθηκε ότι οι αστυνομικοί του Τμήματος του Αγί-

Ευχαριστούμε τον Βασίλη Παπαγεωργίου και τον Τάσο Αναστασίου για την ευγενική παραχώρηση των σκίτσων τους. Ο Β. Παπαγεωργίου δημοσιεύει γελοιογραφίες του στο «Ριζοσπάστη» και ο Τ. Αναστασίου στα «Νέα». Οι γελοιογραφίες του Τ. Αναστασίου προέρχονται από το λεύκωμα με τίτλο «Γκουντμπάυ μίστερ Μίλερ» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πολύτυπο».

γες περιπτώσεις. Ο Δήμος Αθηναίων δέχτηκε μόνο λίγες αιτήσεις.

7. Ο νόμος εφαρμόζεται με μεγάλη συνέπεια στους μετανάστες από πλευράς υποχρεώσεων και αγνοούνται πολλές φορές τα νόμιμα δικαιώματά τους. Στα δικαστήρια πολύ σπάνια απολαμβάνουν την επιείκεια του δικαστή άσχετα από το μέγεθος της παραβίασης του νόμου.

8. Συλλογικά οι μετανάστες δεν έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν σ' οποιοδήποτε επίπεδο κέντρων αποφάσεων ακόμα και συμβουλευτικά σε ζητήματα που τους αφορούν. Μέχρι τώρα έγιναν 4 συναντήσεις με το ΥΠΕΣ τα τελευταία 3 χρόνια σε ένα ξενοδοχείο και μια συνάντηση με τον κ. Παπαδήμα μετά από αίτηση του Ελληνικού Φόρουμ Μεταναστών.

9. Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν μεγάλα εμπόδια και προβλήματα με τους εργοδότες που αρνούνται να τους παρέχουν σύμβαση εργασίας και να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς το ΙΚΑ, δύο προϋποθέσεις που είναι βασικές για την ανανέωση των αδειών εργασίας και παραμονής των μεταναστών. Αυτό το πρόβλημα τους εκθέτει συνέχεια σε κίνδυνο να χάσουν την νόμιμη διαμονή τους στη χώρα παρά τους μεγάλους αγώνες που έδωσαν και συνεχίζουν να δίνουν μέχρι τώρα.

10. Τα παράβολα, των 750 € για την πολιτογράφηση και των 145 € για κάθε ανανέωση, παραμένουν ασήκωτα και μεγάλη οικονομική καταστροφή για τους μετανάστες ειδικά για τις οι-

ου Παντελεήμονα στην Αχαρνών Ξυλοκοπούσαν επί μέρες Αφγανούς μετανάστες προκαλώντας τους άσχημα τραύματα. Στο πλαίσιο «ανακριτικών καθηκόντων» έψαχναν έναν συγκεκριμένο Αφγανό, τη φωτογραφία του οποίου κόλλησαν στον τοίχο του διαμερίσματος οι αστυνομικοί, και ρωτούσαν αν οι άλλοι τον γνωρίζουν και πού βρίσκεται. Κανένας δεν τον γνώριζε, οπότε οι αστυνομικοί, επειδή δεν πέτυχαν ότι κανείς δεν τον γνωρίζει, θεώρησαν σκόπιμο να τους μαντρώσουν όλους μέσα σε ένα δωμάτιο και να αρχίσει το ξύλο, ώστε να ομολογήσουν. Δώδεκα αστυνομικοί χτυπούσαν με γκλομπς και με ξύλα μέσα στο διαμέρισμα τους Αφγανούς αιτούντες άσυλο ρωτώντας τους να τους πούνε πού βρίσκεται ο συγκεκριμένος Αφγανός. Σε δύο από αυτούς έκλεψαν και τις προσωρινές ταυτότητες του αιτούντος άσυλο.

Αργότερα έφευγαν και επέστρεφαν τα βράδια αρχίζοντας το ξύλο, και παίρνοντας μαζί τους κάθε φορά έναν ή δύο νεαρούς για να συνεχιστεί το ξύλο στο Τμήμα. Την τελευταία φορά οι αστυνομικοί φορούσαν τις στολές υπηρεσίας, ενώ ακόμη και όταν έρχονταν με πολιτικά ρούχα υπήρχε πάντοτε στην είσοδο της πολυκατοικίας ένα περιπολικό και τους περίμενε.

Κανένας δεν έχει κατανοήσει ότι οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν ένα πολύτιμο δυναμικό που καλύπτει πραγματικές ανάγκες στην αγορά εργασίας και δημιουργούν και επιπλέον θέσεις απασχόλησης. Χρειάζεται λοιπόν ο νομικός κόσμος να σκύψει με στοργή πάνω στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και κυρίως να αγωνιστεί για να αναγνωριστούν πλήρως τα ανθρώπινα, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματά τους.

Ευρωσύνταγμα: μια σύμβαση σε βάρος μας

Ευθύς εξ αρχής, αναδεικνύεται η πραγματική φύση του κειμένου που ονομάστηκε «Ευρωσύνταγμα». Στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για σύνταγμα, αλλά για μια διακρατική συμφωνία (μια «σύμβαση σε βάρος τρίτου», όπου «τρίτος» είναι οι πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ) που αποτυπώνει τον παρόντα συσχετισμό δυνάμεων, κατά τρόπο ελαστικό όσον αφορά τον διεθνή ανταγωνισμό, αλλά συγκεντρωτικά ανελαστικό όσον αφορά την ταξική πάλη. Στα πλαίσια του συνεχώς οξυνόμενου ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, η ΕΕ συγκροτεί την ολοκλήρωσή της σε υπερεθνικό κέντρο εξουσίας, ώστε να διεκδικήσει πιο επιτυχημένα το ρόλο του δεύτερου πόλου, οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά, στο έδαφος του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού.

Με δεδομένο ότι η δομή κάθε νομοθετικού κειμένου, πολύ περισσότερο συντάγματος, υποδεικνύει την ιεράρχηση και την κατεύθυνση της ερμηνείας των διατάξεών του, πάντα το πρώτο μέρος κάθε τέτοιου κειμένου εμπεριέχει τις αρχές που το θεμελιώνουν, με βάση τις οποίες ερμηνεύονται όχι μόνο οι επόμενες διατάξεις του αλλά και όλες οι νομοθετικές και πολιτικές πράξεις που θα το ακολουθήσουν. Στο ίδιο νοηματικό πλαίσιο, το άρθρο 3 του «ευρωσυντάγματος» ορίζει θεμέλιο του, την «**άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς**», αλλά και ότι «στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο, η Ένωση επιβεβαιώνει και προωθεί τις αξίες της και τα συμφέροντά της». Η θεμελιακή κατοχύρωση της αγοράς, διατρέχει, με αυστηρό συγκεντρωτισμό, όλες τις διατάξεις της συντακτικής συνθήκης, διαλύοντας εξ αρχής κάθε αυταπάτη των πολιτικά αφελτών. Ο ακραίος ανταγωνισμός, αποτελεί τον κεντρικό πυλώνα, γι' αυτό και θεμελιώνεται με τον πιο συγκεντρωτικό τρόπο από τη συντακτική ευρωσυνθήκη. Παράλληλα, προκειμένου να υπηρετηθεί ο κεντρικός στόχος της ολοκλήρωσης, θεμελιώνεται η πιο βαθιά και ολοκληρωμένη επέμβαση, όχι μόνο στις μέχρι σήμερα δεδομένες εργασιακές σχέσεις, αλλά στο σύνολο των στοιχείων που συγκροτούν την ανθρώπινη κοινωνική δραστηριότητα, την ίδια την ανθρώπινη ζωή. Για να είναι αποδοτικό για το κεφάλαιο, το σύγχρονο μοντέλο εργαζόμενου, πρέπει αυτός να κόψει το ιστορικό νήμα που τον συνδέει με την έννοια του πολίτη (πολύ περισσότερο του προλεταρίου). Να αποδεχθεί τον νέο κοινωνικό του ρόλο ως «μονάδα παραγωγής κέρδους» για το κεφάλαιο, να αντιλαμβάνεται τη χρησιμότητα της ύπαρξής του, συνδεδεμένη με τη δυνατότητά του να ανταποκρίνεται στις εναλλασσόμενες ανάγκες του κεφαλαίου σε κάθε συγκυρία. Να μεταλλάξει την ανάγκη του για γνώση, σε αγώνα για «συνεχή κατάρτιση και ανακατάρτιση». Να θεωρεί υποχρέωσή του την κατάκτηση των κάθε φορά «απαιτούμενων» προσόντων που θα εκτιμηθούν από την εργοδοσία η οποία θα του απονείμει τη θέση εργασίας. Ακόμη και οι πιο ιδιωτικοί τομείς της προσωπικής και οικογενειακής του ζωής, πρέπει εκ προοιμίου να υποταχθούν στην αποδοχή μιας ζωής «νομαδικής», μια αέναη μετακίνηση προς διαφορετικές κάθε φορά «γαιές της επαγγελίας» που θα του παρέχουν μια κακοπληρωμένη θέση πολύωρης εργασίας. Με την πανηγυρική χρησιμοποίηση ενός νέου, όσο και χυδαίου λεξιλογίου (π.χ. «τα κράτη μέλη προωθούν την **ανταλλαγή εργαζόμενων νέων**» (III.20), εργάζονται «... για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται στο αρ. 1.3» (III.97), για την «ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων...» (III.103), και «... τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων και να διευκολύνει την προσαρμογή τους στις μεταλλαγές της βιομηχανίας και στις αλλαγές των συστημάτων παραγωγής ιδίως μέσω της επαγγελματικής κατάρτισης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού» (III.113), η **συντακτική συνθήκη δηλώνει την πρόθεση του ευρωπαϊκού κεφαλαίου να μεταχειριστεί και διαχειριστεί τους εργαζόμενους, χωρίς προσχήματα, ως αναλώσιμα ανταλλακτικά.**

Ο δεύτερος βασικός άξονας της συντακτικής ευρωσυνθήκης είναι η συνταγματική κατοχύρωση των προληπτικών πολέμων και επεμβάσεων και η **ταύπιση εσωτερικού και εξωτερικού εχθρού**. Με την αναγόρευση της τριπλέτας «κοινή εξωτερική πολιτική + πολιτική άμυνας + **πολιτική ασφάλειας**», στον δεύτερο κεντρικό, στρατηγικό πυρήνα της ολοκλήρωσης, χαρακτηριζόμενο δε από το ίδιο το κείμενο, ως στοιχείο εγγενές (I.40.1). Δόγμα που, καθ' ομολογία των συμβαλλομένων, «υπαγορεύθηκε από την ανάγκη να εκδηλωθούν οι **επιθετικού χαρακτήρα παγκόσμιες επιδιώξεις της ένωσης**». Ταυτόχρονα, και στο ίδιο κεφάλαιο αρχών, οι περιπτώσεις «πρόληψης τρομοκρατικής απειλής» στο έδαφος κρατών μελών, ή «ενδεχόμενη τρομοκρατικής επίθεσης» στο εσωτερικό κρατών μελών, αντιμετωπίζονται από κοινού με πολιτικά ή στρατιωτικά μέσα, με συνεργασία των αμιγώς στρατιωτικών οργάνων με τις επιτροπές δήθεν ασφαλείας ενώ δηλώνεται ως «πρωταρχικό» το ζήτημα της κατάκτησης της στρατιωτικής επιχειρησιακής

αυτονομίας της ΕΕ κυρίως στις αποστολές στο εξωτερικό. «Όλες αυτές οι αποστολές μπορούν να συμβάλλουν στην **καταπολέμηση της τρομοκρατίας...**» (III.210.1) Ιδρύεται επιπλέον, μόνιμη επιτροπή, «... προκειμένου να διασφαλισθεί στο εσωτερικό της Ένωσης, η προώθηση και ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας σε θέματα εσωτερικής ασφάλειας» (III.162), μια νέα αδιαφανής και ανεξέλεγκτη υπερ-υπηρεσία, μιλιταριστικού χαρακτήρα.

Στο πεδίο των δημοκρατικών δικαιωμάτων ελευθεριών καταγράφεται η αποφορά της πολιτικής «ασφάλειας», η απεμπόληση των πιο παραδοσιακά δεδομένων δημοκρατικών πολιτικών δικαιωμάτων, μαζί με την κατάργηση δεδομένων μέχρι σήμερα εργασιακών δικαιωμάτων. Από την άλλη πλευρά και για πρώτη φορά, εμφανίζεται, στο ίδιο πλαίσιο «δημοκρατικών» διατάξεων, η χάρτα δικαιωμάτων της εργοδοσίας (π.χ. με τη συνταγματική κατοχύρωση το lock-out, αναγνωριζόμενο ως «δικαίωμα ανταπεργίας»), ενώ η **Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου χάνει την αυξημένη τυπική της ισχύ και δεν περιλαμβάνεται στο συντακτικό κείμενο**. Ακόμη όμως και για την περίπτωση που τα ελάχιστα κατοχυρωμένα δικαιώματα και ελευθερίες κριθούν «πολυτελή» σε κάποια συγκυρία, ειδική ρήτρα προβλέπει τη **δυνατότητα περιορισμού τους προς εξυπηρέτηση στόχων «γενικού ενδιαφέροντος**» (II.52). Σε κάθε δε περίπτωση υπαγορεύεται ρητά η ερμηνεία των παρεχόμενων δικαιωμάτων, υπό τους όρους που καθορίζουν τα λοιπά μέρη της συντακτικής συνθήκης (αγορά, πόλεμοι, τρομοκρατία κλπ) (II.52).

Ο τρίτος άξονας της συντακτικής ευρωσυνθήκης, η **νέα πολιτική διάρθρωση**, της έχουσας πλέον νομική προσωπικότητα ΕΕ, απομακρύνει ακόμη περισσότερο, με καινοτόμο τρόπο, τα θεσμικά – πολιτικά κέντρα αποφάσεων, από την κοινωνία των εργαζομένων, εγκαταλείποντας την αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία:

Με την εγκατάλειψη της, «αντιπροσωπευτικού» χαρακτήρα, διακυβέρνησης και την ανάθεση της Διοίκησης σε ολιγομελή διορισμένα όργανα, αλλά και την επίσημη κατάργηση της ιστορικής (όσο και ανυπόληπτης πλέον) διάκρισης μεταξύ Νομοθετικής, Εκτελεστικής και Δικαστικής Εξουσίας. Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, αναγορεύεται σε **ανώτατη υπερδιοίκηση** που συγκεντρώνει νομοθετικές, εκτελεστικές και δικαστικές εξουσίες: αποκλειστική νομοθετική πρωτοβουλία (I.25.2), έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων του συντάγματος, επιβλεψη της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, εκτέλεση του προϋπολογισμού και διαχείριση προγραμμάτων (I.25.1). Αποτελείται από τον πρόεδρο, τον Υπ-ΕΕ της ΕΕ και 13 (από σύνολο 25) διορισμένους επιτρόπους, που επιλέγονται με ισότιμη εναλλαγή μεταξύ των κρατών μελών (I.25.3). Νέος πολιτικός θεσμός, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, το οποίο, αποτελούμενο από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες, υπό τη δ/ση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, χαράζει και ασκεί την νομισματική πολιτική της Ένωσης, με πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών (I.29.1, III.77.2.α). Ζητείται δε η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, για κάθε σχετική πράξη της ένωσης, αλλά και για κάθε σχέδιο εθνικής νομοθετικής διάταξης (I.29.1.2.5). Κατέχει δε, και διαχειρίζεται, το σύνολο των συναλλαγματικών αποθεμάτων των κρατών μελών (III.77.2.γ)

Ο πανηγυρικός τύπος και η συντακτική θεμελίωση των παραπάνω, στοχεύουν στην εγκαθίδρυση ενός πολιτικού αυτοματισμού (στα πρότυπα του οικονομικού αυτοματισμού της ΟΝΕ), ανελαστικού σε λαϊκές διεκδικήσεις. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται μεγαλύτερη ταχύτητα στην απόδοση πολιτικών και οικονομικών κερδών για το κεφάλαιο, ενώ οι ευάλωτες στο πολιτικό κόστος κυβερνήσεις των κρατών μελών, απαλλαγμένες πλέον από αυτό, μπορούν να συνεχίσουν απρόσκοπτα και να επιταχύνουν ανάλογες αναδιαρθρώσεις και πολιτικές στο εσωτερικό. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναθέτουν στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση την βίαιη προώθηση των κοινών τους συμφερόντων ενάντια στην κοινωνία των εργαζομένων, παράγοντας κέρδη σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, θεσπίζοντας παράλληλα ελαστικά σχήματα συμμαχιών εντός και εκτός ολοκλήρωσης, προκειμένου να υπηρετηθεί ο εσωτερικός και διεθνής ανταγωνισμός και διατηρούν το δικαίωμα να μεταβάλλουν συμμαχίες, αντικαθιστώντας ίσως στο μέλλον, αυτή την ολοκλήρωση με μια άλλη.

Η συντακτική ευρωσυνθήκη αποτελεί την πιο τρανή απόδειξη της πραγματικής φύσης της ΕΕ, των συμφερόντων που αυτή υπηρετεί, του πολεμικού αγοραίου προσανατολισμού της, του γεγονότος ότι ο **ιμπεριαλιστικός αυτός υπερεθνικός σχηματισμός δεν είναι δυνατόν να μεταρρυθμιστεί, παρά μόνο να ανατραπεί** με συνολική ανατρεπτική αντίληψη και δράση, στο βαθμό που το εργατικό κίνημα αντιτάσσει, στον άνθρωπο «μονάδα παραγωγής κέρδους» τον εργαζόμενο παραγωγό του κοινωνικού πλούτου, στη στρατευμένη στα κέρδη του κεφαλαίου εκπαίδευση την κοινωνική γνώση, στον διοικητικό ολοκληρωτισμό την πλήρη απελευθέρωση, σε κάθε περίπτωση την δυνατότητα του σύγχρονου ανθρώπου να διευθύνει ο ίδιος τη ζωή του, χρησιμοποιώντας όλες τις δυνατότητες της εποχής.

Πόσες φορές θα πληρώσει ο Γ. Μοναστηριώτης

την άρνησή του να παραμείνει στρατευμένος σ' έναν άδικο και ιμπεριαλιστικό πόλεμο;

Με νέα ποινή φυλάκισης **πέντε μηνών αυτή τη φορά** τιμωρήθηκε από το Ναυτοδικείο Πειραιά κατηγορούμενος ξανά για λιποταξία. Όπως είναι γνωστό ο Γιώργος Μοναστηριώτης τον μήνα Νοέμβριο 2000 και αφού προηγουμένως είχε συμπληρώσει ενός έτους διάρκεια στρατιωτικής θητείας στο Πολεμικό Ναυτικό, κατατάχθηκε ως επαγγελματίας υπαξιωματικός (ΕΠΥ) με θητεία Πενταετούς κατάταξης στο Πολεμικό Ναυτικό. Τον μήνα Μάιο του 2003, και ενώ υπηρετούσε στη φρεγάτα «NAYAPINO», αρνήθηκε να ακολουθήσει τη φρεγάτα αυτή σε πολεμική αποστολή στο ΙΡΑΚ και ταυτόχρονα αποχώρησε, μη εμφανιζόμενος ξανά προς ανάληψη υπηρεσίας, από τις τάξεις του Πολεμικού Ναυτικού. Κηρύχθηκε λιποτάκτης και δικάστηκε τον Σεπτέμβριο 2004 «επ' αυτοφώρω», αφού προηγουμένως προσήλθε αυθόρμητα στο Ναυτοδικείο για την διερεύνηση της υπόθεσής του, σε ποινή φυλάκισης τριών (3) ετών και τεσσάρων μηνών χωρίς αναστέλλουσα δύναμη, αναστολή ή δυνατότητα μετατροπής, πράγμα που είχε ως άμεσο επακόλουθο την φυλάκισή του στις φυλακές Κορίνθου. Στη συνέχεια αποφυλακίστηκε αφού προηγουμένως του χορηγήθηκε αναστολή της ποινής του μέχρι την εκδίκαση της έφεσης που άσκησε, από το Αναθεωρητικό Δικαστήριο.

Παρά το γεγονός ότι και μετά την αποφυλάκισή του επεδίωξε με κάθε νόμιμο μέσο – ως και εξώδικο στον αρχηγό του ΓΕΝ και τον υπουργό Εθνικής Άμυνας την απεμπλοκή του από το ΠΝ, το οποίο δεν τον εκφράζει πλέον συνειδησιακά και το οποίο εξελίσσεται σε **καθεστώς αναγκαστικής εργασίας** του εφόσον του παρεμβάλλονται διαρκώς εμπόδια στην υποβολή και την αποδοχή της παραίτησής του.

Αντί για απάντηση ήλθε η νέα σύλληψη και καταδίκη, που αποτελεί πρόκληση για τα εκφρασμένα αντιιμπεριαλιστικά και αντιπολεμικά αισθήματα του Ελληνικού λαού. Και έπεται συνέχεια καθώς το αδίκημα της λιποταξίας θεωρείται «διαρκές» με συνέπεια να απαγγέλλεται νέα κατηγορία κάθε έξι μέρες από τη διακοπή της προηγούμενης.

Η συμπαράσταση στον Γ. Μοναστηριώτη αποτελεί αυτονόητο καθήκον για όλους μας.

Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων Αθήνας

υποψήφιοι

ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΓΩΝΙΣΤΗ ΟΧΙ ΣΥΝΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ

Βούλα Γιαννακοπούλου

Μαρίνα Δαλιάνη

Μαρία Ευσταθίου

Γρηγόρης Ζύγουρας

Νάσος Θεοδορίδης

Κωστούλα Κανδηλιώτη

Γιώργος Κουμπούρας

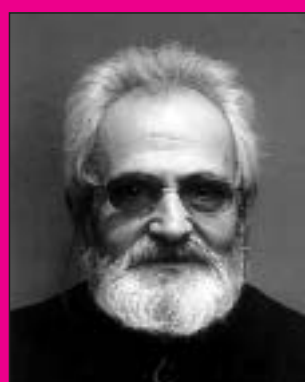
Άσπα Κωνσταντινίδου

Νάσος Κωστόπουλος

Αντωνία Λεγάκη

Βαγγέλης Μαργώνης

Ζωή Μήλιου

Δημήτρης Μπελαντής

Παλαιολόγος Παλαιολόγος

Κώστας Παπαδάκης

Γιώργος Παπαδήμος

Βασίλης Παπαστεργίου

Άγης Πετάλας

Γιάννης Ραχιώτης

Δημήτρης Σαραφιανός

Θόδωρος Συμεωνίδης

Γιάννης Τσελίκης

Τάκης Τσίτσος

Εύα Φακίνου

ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ